

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

SYSTÉM FINANCOVÁNÍ HZS ČR

ALENA ONDRÁČKOVÁ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2010

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav ekonomie
Akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Alena ONDRÁČKOVÁ
Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: Ekonomika veřejného sektoru

Název tématu: Systém financování HZS ČR

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem diplomové práce je analyzovat systém finančních toků HZS ČR a porovnat financování vybraných jednotek HZS ČR.

Diplomová práce bude obsahovat:

- obecné charakteristiky HZS ČR
- rozbor finančních toků
- vztah HZS ČR a EU
- komparace vybraných krajů

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: cca 50 stran

Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

Krakovský, J., Příručka velitele 1. Nové Město nad Metují: Hasiči s.r.o. 2005. s 216

Mikulka, B., Mikulka, Š., Piňos, M., Výchova a prevence v oblasti požární ochrany. 1 vyd. Praha: Ministerstvo vnitra 2005. s. 198

Peková, J., Pilná, J., Jetmar, J., Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3. vyd. Praha: ASPI 2008. s. 712

Řepiský, M., Řepiský, K., Hasičská kronika okresu Žďár nad Sázavou. 1. vyd. Jihlava: EKON 1998. s. 454

Šilhánek, B. Dvořák, J., Stručná historie ochrany obyvatelstva v našich podmínkách. 1. vyd. Příbram: MV-generální ředitelství HZS ČR 2003. s.176

Zákon č. 133/1985 Sb. o požární ochraně

Oficiální stránky Ministerstva vnitra. Dostupné z WWW: <http://www.mvcr.cz/>

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Jaroslav Pilný, CSc.
Ústav ekonomie

Datum zadání diplomové práce: 23. června 2009

Termín odevzdání diplomové práce: 30. dubna 2010

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejříková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 16. července 2009

ANOTACE

Práce je zaměřena na oblast financování HZS ČR. Prostřednictvím komparace krajů Vysočina, Středočeského, Pardubického a Ústeckého kraje jsou identifikovány směrodatné ukazatele, podle kterých lze stanovit model pro predikci výdajů HZS krajů. Práce se dále zaměřuje na aspekty HZS ČR, které souvisí se vstupem ČR do EU a hodnocení efektivnosti vynaložených prostředků ze státního rozpočtu na činnost HZS ČR.

KLÍČOVÁ SLOVA

Hasičský záchranný sbor ČR; jednotky požární ochrany; integrovaný záchranný systém; financování; jednotné evropské číslo tísňového volání 112

TITLE

The financing system of the Fire Rescue Service of the Czech Republic

ANNOTATION

The aim of this work is to deal with the financing of the Fire Rescue Service of the Czech Republic. Standard index figures are identified through the comparison of four regions - the Vysočina Region, the Středočeský Region, the Pardubice Region and the Ústecký Region. According to these index figures, it is possible to determine a model to predict the costs of the Fire Rescue Services in the regions. This work is also centred on the aspects of the Fire Rescue Service of the Czech Republic, which are connected with the Czech Republic entering into the European Union and at the same time it is focusing on the efficiency evaluation of the financial resources spent, from the state budget, on the activity of the Fire Rescue Service of the Czech Republic.

KEYWORDS

Fire Rescue Service of the Czech Republic; fire protection departments; Integrated Rescue System; financing; the European single emergency number 112

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 28. 04. 2010

Alena Ondráčková

Obsah:

Úvod.....	8
OBECNÁ ČÁST.....	9
1 Obecné charakteristiky HZS ČR.....	9
1.1 Historie.....	9
1.2 Organizace HZS ČR	13
1.3 Jednotky požární ochrany	16
1.3.1 Jednotka HZS podniku a jednotka SDH podniku.....	18
1.3.2 Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce (JSDH).....	21
1.4 Správní orgány.....	24
2 Integrovaný záchranný systém.....	27
2.1 Základní složky IZS.....	27
2.1.1 Zdravotnická záchranná služba (ZZS).....	27
2.1.2 Policie ČR.....	29
2.1.3 JPO zařazené do pokrytí kraje jednotkami požární ochrany	30
2.2 Ostatní složky IZS	31
2.3 Koordinace složek IZS.....	32
3 Vztah HZS ČR a EU	33
3.1 Jednotné evropské číslo 112	33
3.2 Zavedení jednotného evropského čísla tísňového volání v České republice.....	33
3.2.1 Telefonní centra tísňového volání.....	34
3.2.2 Financování zavedení jednotného evropského čísla tísňového volání 112	35
3.3 Současný stav.....	35
3.3.1 Evropský systém automatického tísňového volání z automobilů (eCall).....	37
PRAKTICKÁ ČÁST	38
4 Rozpor finančních toků.....	38
4.1 Hospodaření HZS ČR	39
4.1.1 Rozpočet HZS krajů.....	40
4.2 Ukazatele efektivity vynakládání finančních prostředků	41
4.3 Přehled PO v jiných zemích.....	42
4.3.1 Systém PO Dánského království.....	43

5	Hodnocení služebního zákona	45
5.1	Služební poměr	45
5.1.1	Zdravotní způsobilost	46
5.1.2	Výsluhový příspěvek	48
5.1.3	Sociální výhody	49
5.2	Služební místo.....	49
5.3	Shrnutí.....	51
6	Komparace vybraných krajů	52
6.1	Charakteristika krajů	52
6.2	Charakteristika testu významnosti pro koeficient korelace	53
6.3	Analýza relativních ukazatelů	54
6.3.1	Výdaje dle rozlohy kraje	54
6.3.2	Výdaje dle počtu obyvatel kraje	58
6.3.3	Výdaje dle počtu JPO I	61
6.3.4	Výdaje dle počtu zaměstnanců HZS krajů.....	63
6.3.5	Výdaje dle počtu mimořádných událostí	66
6.3.6	Výdaje dle počtu obcí v kraji	68
6.3.7	Shrnutí.....	69
6.4	Predikce výdajů HZS vybraných krajů.....	70
6.4.1	Stanovení normativu	70
6.4.2	Normativ na počet zaměstnanců	71
6.4.3	Normativ na počet mimořádných událostí.....	72
	Závěr	74
	Literatura:.....	76
	Seznam zkratk, obrázků, tabulek a příloh	80
	Přílohy.....	83

Úvod

Potřeba bezpečí a jistoty jsou důležitou složkou života každého člověka. Abraham Harold Maslow tuto potřebu vyjádřil ve své pyramidě lidských potřeb a přiřadil jí druhé místo hned po základních fyziologických potřebách, jejíž splnění je jednou z nutných podmínek pro další rozvoj a seberealizaci nejen člověka jako jedince, ale i jako podmínka pro rozvoj celé společnosti. Potřebu bezpečí v současné době zajišťují především složky IZS, jejichž neodmyslitelnou součástí je Hasičský záchranný sbor České republiky.

Téma diplomové práce Systém financování HZS ČR bylo zvoleno na základě neuspokojivého stavu veřejných financí České republiky. Vládní dluh se dle zdrojů ČSÚ (3Q 2009) blíží hranici 1,3 bilionů Kč, je tedy nutné veškeré finanční prostředky vynaložené ze státního rozpočtu realizovat na principu 3E, což znamená efektivně, hospodárně a účelně.

Neexistence normativů v oblasti financování HZS krajů vedlo k stanovení hlavního cíle práce. Hlavní cíl práce je analyzovat, zda jsou prostředky poskytované na požární ochranu v rámci České republiky vynakládány rovnoměrně, nebo zda zohledňují specifické charakteristiky krajů. Dalším cílem je sestavit model, podle kterého bude možné stanovit odhadovanou výši výdajů jednotlivých HZS krajů. Tento model bude vycházet ze směrodatných ukazatelů, které budou identifikovány na základě komparace HZS kraje Vysočina, Pardubického, Středočeského a Ústeckého kraje v období let 2005-2009.

Dílčím cílem obecné části je charakterizovat vznik, vývoj a současný stav HZS ČR. Dále zde budou uvedeny a hodnoceny změny související se vstupem ČR do EU. Mezi další dílčí cíle práce patří analýza efektivnosti vynakládání finančních prostředků ze státního rozpočtu na činnost HZS ČR a dále pak hodnocení současného znění služebního zákona

Identifikace ukazatelů bude uskutečněna prostřednictvím kalkulace výdajů jednotlivých HZS krajů na jednotku výkonu, kterou bude představovat počet obyvatel kraje, počet zaměstnanců HZS krajů, počet obcí v kraji apod. Verifikace ukazatelů bude provedena pomocí korelační analýzy, na jejímž základě budou vyčleněny ukazatele pro sestavení regresního modelu. Principem modelu bude na základě zvoleného kritéria určit odhadovanou výši výdajů na činnost HZS v jednotlivých krajích.

OBEČNÁ ČÁST

1 Obecné charakteristiky HZS ČR

Patron hasičů

Za patrona hasičů je považován svatý Florián, který je vyobrazen na obrázku¹ č.1, jde o muže ve vojenské zbroji vylévající vodu na hořící stavení. Svatý Florián zemřel mučednickou smrtí. Kat mu uvázal ke krku mlýnský kámen a hodil ho do řeky Enns. Jeho smrt utonutím symbolizuje odvěkého nepřítele ohně – vodu. Florián je v počestné podobě Květoslav, jeho svátek se slaví 4. května. Na tento den se slaví i svátek hasičů.

Obrázek 1 Svatý Florián

1.1 Historie

Počátky bojů s ohněm

Člověk se naučil sám rozdělávat oheň již před 800 tisíci lety. Umění ovládat oheň představovalo významný mezník ve vývoji člověka. Oheň je nejen zdrojem tepla, světla a účinnou ochrany před divokou zvěří, ale i pomocníkem při přípravě jídla i zdrojem mnoha tragédií v případě, kdy nad ním člověk ztratí kontrolu. Lidé bojují s ohněm již odnepaměti. Mezi nejvýznamnější tragické události celého lidstva se zapsaly:

- Alexandrijská knihovna (rok 47 př. n. l.)

Knihovna byla založena roku 295 př. n. l. s cílem shromáždit nejvýznamnější dokumenty celé historie lidstva. V době své největší slávy uchovávala téměř 700 000 svitků. Část těchto dokumentů byla zničena v roce 47 př. n. l. za války mezi Caesarem a Pompeiem.²

¹ Zdroj obrázku: *Svatý Florián-patron hasičů* [online]. 2008 [cit. 30.11.2009]. Jsdhbuovice. Dostupné z WWW:<<http://jsdhbuovice.webgarden.cz/svaty-florian-patron-hasicu>>.

² BROŽEK, Aleš. Alexandrijská knihovna. *Národní knihovna*. [online] 2002 č.2 [cit. 30. 1. 2010]. Dostupné z WWW < <http://full.nkp.cz/nkkr/NKKR0202.html>>

- Velký požár Londýna (rok 1666)

Londýn byl častým místem požárů díky dřevěným stavbám, které byly od sebe odděleny pouze úzkými uličkami, což umožnilo požáru se rychle šířit. Velký požár Londýna započal dne 2. září 1666 a trval celé čtyři dny. Předpokládá se, že požár vznikl v pekařství Tomase Farrynora od neuhašeného ohně v peci. Tento oheň pohltil přes 300 akrů města a asi 100 000 obyvatel zůstalo bez střechy nad hlavou. Oficiálně si požár vyžádal 9-16 obětí, ale lze soudit, že toto číslo nezahrnuje oběti udušené kouřem a ani obyvatelé, kteří na svá zranění podlehlí v následujících dnech.³

Požáry v Českých zemích

Požár Prahy 1541

Dne 2. července 1541 vypukl nejničivější požár historie Prahy. Požár zachvátil celé levé pobřeží Vltavy (Malou Stranu, Pražský hrad, Hradčany). Předpokládanou příčinou požáru byla neopatrná manipulace s ohněm při opravě střechy domu na Malostranském náměstí. O život tehdy přišlo na dvě desítky obyvatel a oheň zničil stovky domů. Zkázou vypočetil ručně kolorovaným dřevořezem Heinrich Steiner z Augsburgu.⁴

Obrázek 2 Požár Prahy 1541

Zdroj: JANATA, J.; HLADÍK, V.; KOTÁK, J. *Požáry v českých zemích*. 1. vyd., Praha: Professional Publishing, 2009. 98 s. ISBN 978-80-86946-96-2.

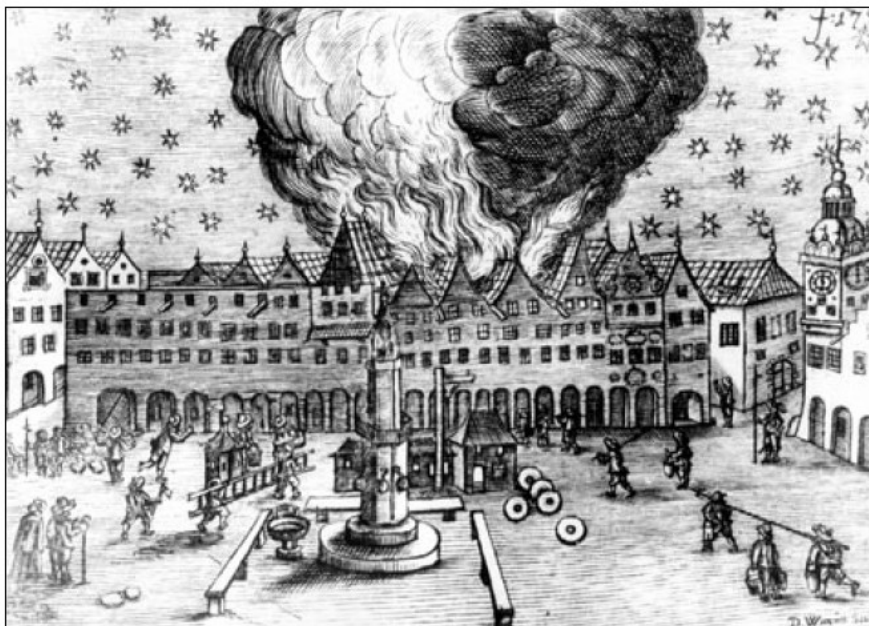
³ ROBINSON, B. London's Burning: The Great Fire. *BBC* [online]. 2009 [cit. 5.11.2009]. Dostupné z WWW: <http://www.bbc.co.uk/history/british/civil_war_revolution/great_fire_01.shtml>.

⁴ JANATA, J.; HLADÍK, V.; KOTÁK, J. *Požáry v českých zemích*. 1. vyd., Praha: Professional Publishing, 2009. 98 s. ISBN 978-80-86946-96-2.

České Budějovice 1641

Požár v roce 1641 patrně založili císařští žoldnéři svoji neopatrností. Oheň pohltil asi 300 domů a některé církevní stavby (chrám sv. Mikuláše). Na rytině Daniela Wussina je nejen patrný průběh požáru, ale i vybavenost tehdejší hasičů, kteří jen stěží mohli vyhrát boj s ohněm s žebříky a vědry v rukou.

Obrázek 3 České Budějovice 1641

Zdroj: JANATA, J.; HLADÍK, V.; KOTÁK, J. *Požáry v českých zemích*. 1. vyd., Praha: Professional Publishing, 2009. 98 s. ISBN 978-80-86946-96-2.

Mezníky hasičských sborů v českých zemích

Celá dvě tisíciletí bylo významným pomocníkem hasičů pístové čerpadlo, které vynalezl Ktesibius z Alexandrie asi 200 let před naším letopočtem. Pístové čerpadlo s různými vylepšeními se používalo až do 18. století, kdy je nahradil parní stroj.

V období středověku to byly cechy (př. ve 14. století pražský cech „O ohni“), které převzaly významnou úlohu v boji s ohněm. Cechy zajišťovaly potřebný počet lidí, nářadí a koní nutných k hašení požárů.

V historii českých zemích se setkáme s nemálo nařízením, které měly za cíl organizovat boj s ohněm. Z významných českých panovníků, kteří se touto problematikou zabývali, byla i Marie Terezie. V roce 1751 vydala „Řád k hašení ohně pro města zemská, městečka a dědiny markrabství moravského“.

Revoluční rok 1848 přinesl shromažďovací a spolčovací právo, jenž umožňovalo expanzi vzniku sboru dobrovolných hasičů, a tím i účinnější obranu proti ohni. Náročnější obsluha parního stroje si vyžadovala školenou obsluhu, kterou si malé obce nemohly dovolit financovat. Proto sdružení zanícených občanů bylo jedinou možnou alternativou. První sbor dobrovolných hasičů byl založen ve Velvarech v roce 1864. Zakladatel Karel Krohn byl inspirován uměním a pohotovostí, s jakou si počínali členové sboru v Hamburku při hašení požáru. Sbor dobrovolných hasičů ve Velvarech se stal podnětem pro zakládání dalších a dalších dobrovolných spolků.

Období 20 století

V první polovině 20 století byla požární ochrana především v rukou sborů dobrovolných hasičů. Placené profesionální jednotky hasičů se objevovaly pouze v některých větších městech (první placený profesionální sbor byl založen v roce 1853 v Praze). Tento stav byl změněn v roce 1953, kdy byl přijat zákon o státním požárním dozoru. Na základě tohoto zákona se staly hlavními aktéry požární ochrany veřejné a závodní jednotky.

Počátkem 70 let se postupně zvyšoval počet technických zásahů. To přetrvává dodnes, kdy významnou činností HZS ČR jsou i zásahy u dopravních nehod, při živelných katastrofách a při odstraňování nejrůznějších překážek.

Významné změny proběhly na přelomu tisíciletí. Do působnosti ministerstva vnitra⁵ přibyla i oblast týkající se krizového řízení, civilního nouzového plánování, ochrany obyvatelstva a integrovaného záchranného systému.

*„Hasičský záchranný sbor ČR v současnosti hraje stěžejní roli v přípravách státu na mimořádné události, ať se již jedná o hrozby terorismu, průmyslových havárií nebo živelných katastrof. Hasiči mají rovněž rozhodující podíl na provádění záchranných a likvidačních prací při mimořádných událostech. Hasičský záchranný sbor ČR je hlavním koordinátorem a jakousi páteří integrovaného záchranného systému, který v případě krize slučuje všechny záchranné složky“.*⁶

⁵ Odpovědnost za požární bezpečnost spadá do působnosti ministerstva vnitra již od roku 1953, v souvislosti s přijetím zákona o státním požárním dozoru a požární ochraně.

⁶ *Historie profesionální požární ochrany v českých zemích* [online] 2009 [cit. 12.11.2009]. HZscr. Dostupné z WWW <<http://www.hzscr.cz/clanek/historie-historie-profesionalni-pozarni-ochrany-v-ceskych-zemich.aspx>>.

1.2 Organizace HZS ČR

Generální ředitelství hasičského záchranné sboru, které je součástí ministerstva vnitra, řídí hasičské záchranné sbory krajů a záchranný útvar, které jsou organizační složkou státu. Součástí generálního ředitelství jsou vzdělávací, technická a účelová zařízení:

- Odborná učiliště požární ochrany (Frýdek-Místek, Brno, Chomutov, Borovany),
- Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč,
- Technický ústav požární ochrany Praha,
- Opravárenský závod Olomouc,
- Základna logistiky Olomouc.

Obrázek 4 MV-generální ředitelství HZS ČR

Zdroj: Oficiální stránky HZS ČR Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz>>.

Mezi hlavní úkoly **hasičských záchranných sborů kraje** patří chránit zdraví a majetek obyvatel. HZS kraje jsou organizační složkou státu a jejich příjmy a výdaje jsou součástí rozpočtové kapitoly ministerstva vnitra.⁷

Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola ochrany ve Frýdku-Místku. Škola byla založena v roce 1967 a jejím hlavním úkolem je vzdělání v oblasti požární ochrany. Roku 1994 se stala samostatnou rozpočtovou organizací (dnes organizační složkou státu).

⁷ Ministerstvo vnitra-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. *Koncepce ochrany obyvatelstva*. 1. vyd., Praha : MV-generální ředitelství HZS ČR, 2003. 34 s. ISBN 80-86640-13-2.

Záchranný útvar⁸ plní především mimořádné úkoly hasičského záchranného sboru. Záchranný útvar vznikl 1. ledna 2009 ze 157. záchranného praporu armády ČR (původně spadal pod Ministerstvo obrany ČR), který byl předán Hasičskému záchrannému sboru České republiky.

Činnost záchranného útvaru:

- záchranná a humanitární činnost (vyhledávání a vyprošťování osob, potápěčské práce, evakuace osob, distribuce pitné vody, likvidace uhynulých zvířat apod.),
- obnova postižených území (zdravotní podpora, nouzové zásobování elektrickou energií přečerpávání vody velkokapacitními čerpadly apod.),
- poskytování záchranné a humanitární pomoci v zahraničí (kynologové, zdravotníci, potápěči apod.),
- vstupní příprava nových příslušníků HZS ČR (základní příprava pro práci v JPO, chemická příprava, psychologická příprava apod.),
- výcvik příslušníků HZS ČR pro získání řídičských oprávnění,
- gesce a odborná příprava HZS ČR (kynologická, potápěčská, strojní a technická služba apod.).

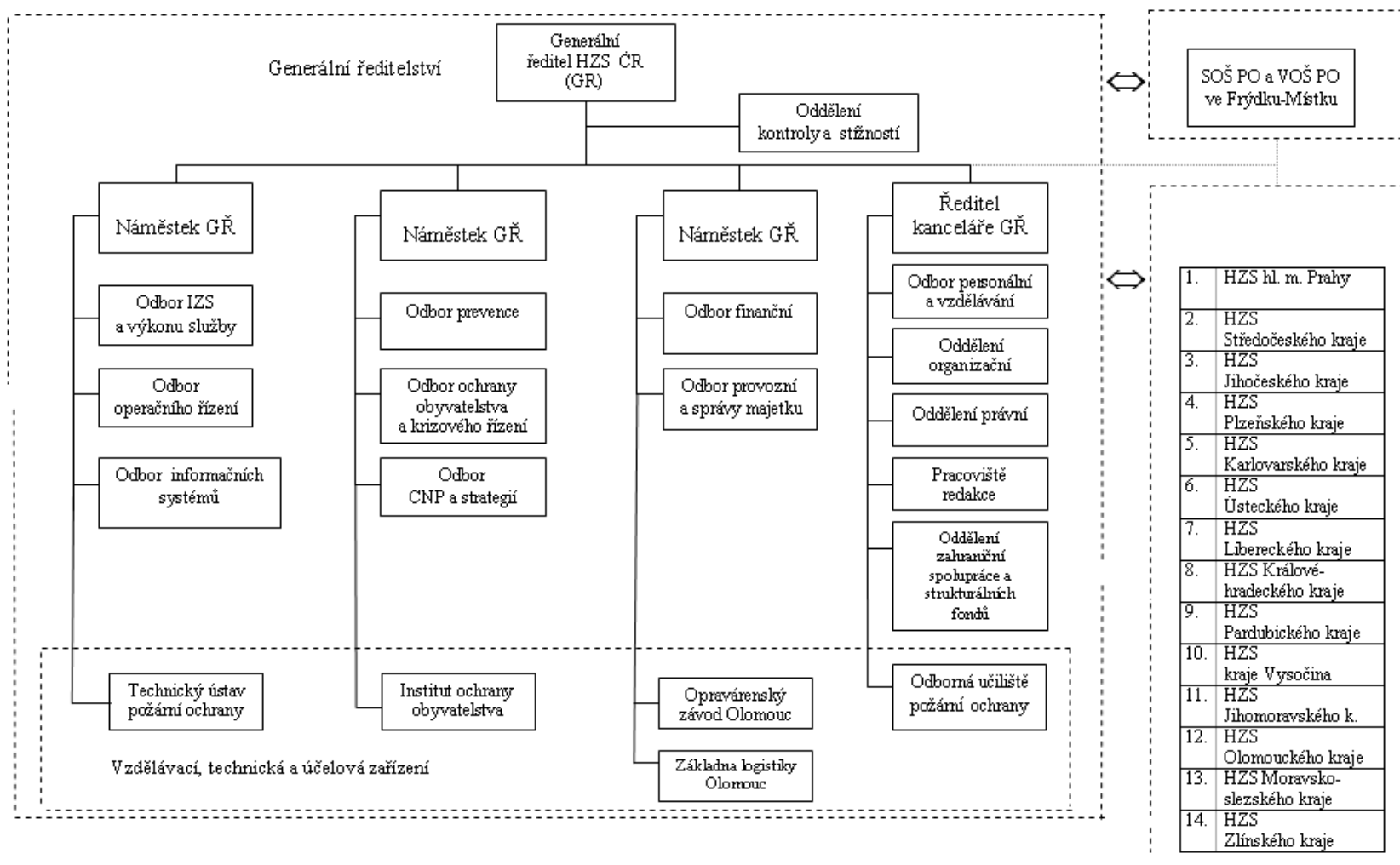
Obrázek 5 Rub a líc praporu záchranného útvaru

Zdroj: Oficiální stránky HZS ČR Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz>>.

⁸ VYKOUKAL, Jaroslav. *112. Záchranný útvar HZS ČR*, 2009, roč. 8, č. 2, s. 5-6.

Obrázek 6 Organizační struktura HZS ČR

Zdroj: ŠTĚPÁNEK, M. *Roční zpráva o činnosti* [online]. Praha : MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. 2008 [cit. 12.11.2009]. Dostupné na <<http://www.hzscr.cz/clanek/rocnizprava-o-cinnosti-hasickeho-zachranneho-sboru-cr-v-roce-2008.aspx>>

1.3 Jednotky požární ochrany

„Jednotkou požární ochrany (dále jen „jednotka PO“) se rozumí organizovaný systém tvořený odborně vyškolenými osobami (hasiči), požární technikou (automobily) a věcnými prostředky požární ochrany (výbava automobilů, agregáty apod.).“⁹

Hlavním cílem jednotek požární ochrany je poskytovat účinnou pomoc při událostech ohrožujících životy a majetek obyvatel nebo životního prostředí.

Druhy jednotek požární ochrany:

1) Jednotky požární ochrany se dělí dle zřizovatele:

A. Stát

- Jednotky hasičského záchranného sboru kraje (příslušníci HZS krajů jsou ve služebním poměru).

B. Obec

- Jednotky sboru dobrovolných hasičů (příslušníci SDH obcí vykonávají činnost buď na základě dobrovolnosti, nebo jsou v pracovním poměru).

C. Právnícká, nebo fyzická osoba

- Jednotky sboru dobrovolných hasičů podniku (činnost v SDH podniku vykonávají zaměstnanci FO/PO na základě dobrovolnosti).
- Jednotky hasičského záchranného sboru podniku (činnost v HZS podniku vykonávají zaměstnanci jako své povolání v rámci pracovním poměru).

Jednotky požární ochrany mají pro operační řízení¹⁰ rozdílný význam tzv. operační hodnotu. Operační hodnota je tvořena územní působností a dobou výjezdu ze svého stanoviště od příjmu zprávy o mimořádné události.

⁹ PECL, J. *Jednotky PO* [online]. Praha : MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2009 [cit. 24.10. 2009]. Dostupné z WWW <<http://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-218325.aspx>>.

¹⁰ **Operační řízení** se rozumí činnost jednotky požární ochrany od přijetí zprávy o mimořádné události po návrat. (mezi činnosti patří výjezd JPO, doprava k místu zásahu, provádění záchranných prací)

Maximální doba výjezdu jednotky požární ochrany od přijetí zprávy od operačního střediska je stanovena vyhláškou č 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. Při vyhlášení poplachu vyjíždějí z místa své dislokace nejpozději do:

- a) 2 minut jednotky složené výlučně z hasičů z povolání,
- b) 10 minut jednotky složené výlučně z hasičů, kteří nevykonávají službu v jednotce jako své zaměstnání.

2) Dělení pro účely plošného pokrytí¹¹

- a) S územní působností zasahující i mimo území zřizovatele:

JPO I - jednotka hasičského záchranného sboru kraje (dále jen „HZS kraje“) - s územní působností zpravidla do 20 minut jízdy z místa dislokace a dobou výjezdu jednotky od vyhlášení poplachu do 2 minut,

JPO II – jednotka sboru dobrovolných hasičů (dále jen „SDH obce“) s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace, která zabezpečuje jeden (JPO II/1) nebo dva (JPO II/2) výjezdy družstva minimálně o zmenšeném početním stavu, zřizuje se ve vybrané obci s počtem obyvatel zpravidla nad 1 000 a dobou výjezdu jednotky od vyhlášení poplachu do 5 minut,

JPO III - jednotka SDH obce s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace, která zabezpečuje jeden (JPO III/1) nebo dva (JPO III/2) výjezdy družstva minimálně o zmenšeném početním stavu, zřizuje se ve vybrané obci s počtem obyvatel zpravidla nad 1 000 a dobou výjezdu jednotky od vyhlášení poplachu do 10 minut.

- b) S místní působností zasahující zejména na území svého zřizovatele:

JPO IV - jednotka HZS podniku,

JPO V - jednotka SDH obce s působností zpravidla pro území obce, která ji zřizuje,

JPO VI - jednotka SDH podniku,

JPO N - jednotka SDH obce nebo podniku, která není zařazena do plošného pokrytí území kraje jednotkami. Požadavky na tuto jednotku jsou stejné jako u jednotky kategorie JPO V. Nezařazena do plošného pokrytí je také požární hlídka.

¹¹ ŠTĚPÁNEK, M. *Sbírka interních aktů řízení generálního ředitele hasičského záchranného sboru České republiky*. [online]. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2009 [cit. 30.1. 2010]. Dostupné na WWW<http://www.hzspa.cz/informace/kestazeni/GR_25_2009.pdf>.

1.3.1 Jednotka hasičského záchranného sboru (HZS) podniku a jednotka sboru dobrovolných hasičů (SDH) podniku

Jednotku hasičského záchranného sboru podniku zřizuje právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba provozující činnosti se zvýšeným a vysokým požárním nebezpečím. Počet zaměstnanců podniku a vybavení této jednotky stanoví na základě výsledků posouzení požárního nebezpečí nebo dokumentace zdolávání požárů hasičský záchranný sbor kraje.

Za činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím se podle zákona č. 133/1985 Sb., považují činnosti:

- a) při nichž se vyskytují v jednom prostoru nebo požárním úseku nebezpečné látky a přípravky, které jsou klasifikovány jako oxidující, extrémně hořlavé, vysoce hořlavé a hořlavé¹² v celkovém množství převyšujícím 1 000 kg těchto látek a přípravků v pevném stavu nebo 250 litrů těchto látek a přípravků v kapalném stavu,
- b) při nichž se vyskytují hořlavé nebo hoření podporující plyny v zásobnících, případně v nádobách (sudech, lahvích nebo kartuších) se součtem vnitřních objemů těchto nádob převyšujícím 100 litrů umístěných v jednom prostoru nebo požárním úseku a v případě nádob na zkapalněné uhlovodíkové plyny s celkovým množstvím možných náplní převyšujícím 60 kg umístěných v jednom prostoru nebo požárním úseku,
- c) u kterých se při výrobě nebo manipulaci vyskytuje hořlavý prach nebo páry hořlavých kapalin v ovzduší nebo v zařízení v takové míře, že nelze vyloučit vznik výbušné koncentrace nebo se hořlavý prach usazuje v souvislé vrstvě nejméně 1 mm,
- d) ve výrobních provozech, ve kterých se na pracovištích s nejméně třemi zaměstnanci vyskytuje nahodilé požární zatížení 15 kg/m² a vyšší,
- e) v prostorách, ve kterých se vyskytuje nahodilé požární zatížení 120 kg/m² a vyšší,
- f) při nichž se používá otevřený oheň nebo jiné zdroje zapálení v bezprostřední přítomnosti hořlavých látek v pevném, kapalném nebo plynném stavu, kromě lokálních spotřebičů a zdrojů tepla určených k vytápění, vaření a ohřevu vody,
- g) v budovách o sedmi a více nadzemních podlažích nebo o výšce větší než 22,5 m, kromě bytových domů,

¹² Viz. Příloha A Extrémně hořlavé, vysoce hořlavé a hořlavé látky a přípravky

- h) ve stavbách pro shromažďování většího počtu osob, ve stavbách pro obchod, ve stavbách ubytovacích zařízení a ve stavbách, které jsou na základě kolaudačního rozhodnutí určeny pro osoby se sníženou schopností pohybu a orientace,
- i) v podzemních prostorách určených pro poskytování služeb nebo obchod s nahodilým požárním zatížením 15 kg/m² a vyšším, ve kterých se může současně vyskytovat 7 a více osob,
- j) u kterých nejsou běžné podmínky pro zásah.

Za činnosti s vysokým požárním nebezpečím se podle zákona č. 133/1985 Sb., považují činnosti:

- a) při nichž se vyskytují nebezpečné látky a přípravky, které jsou klasifikovány jako oxidující, extrémně hořlavé, vysoce hořlavé a hořlavé v celkovém množství větším než 5 000 tun,
- b) při nichž se vyrábějí nebo plní do zásobníků, cisteren nebo nádob hořlavé kapaliny nebo hořlavé plyny anebo hoření podporující plyny s roční produkcí 5 000 tun a vyšší,
- c) v provozech, ve kterých se přečerpáváním a zvyšováním tlaku zabezpečuje přeprava nebezpečných látek a přípravků v kapalném nebo plynném stavu, které jsou klasifikovány jako extrémně hořlavé, vysoce hořlavé a hořlavé v potrubí o vnitřním průměru 0,8 m a větším,
- d) v budovách o 15 a více nadzemních podlažích nebo o výšce větší než 45 m,
- e) v podzemních prostorách s nahodilým požárním zatížením 15 kg/m² a vyšším, ve kterých se může současně vyskytovat více než 200 osob.

Tabulka 1 Podíl HZS podniků SDH podniku na záchranných akcích

Rok	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
HZS podniků	11,1%	10,9%	10,2%	7,9%	8,0%	8,2%	8,4%	7,8%	6,7%
SDH podniku	2,3%	1,8%	1,4%	1,0%	0,7%	0,6%	0,9%	0,7%	0,6%

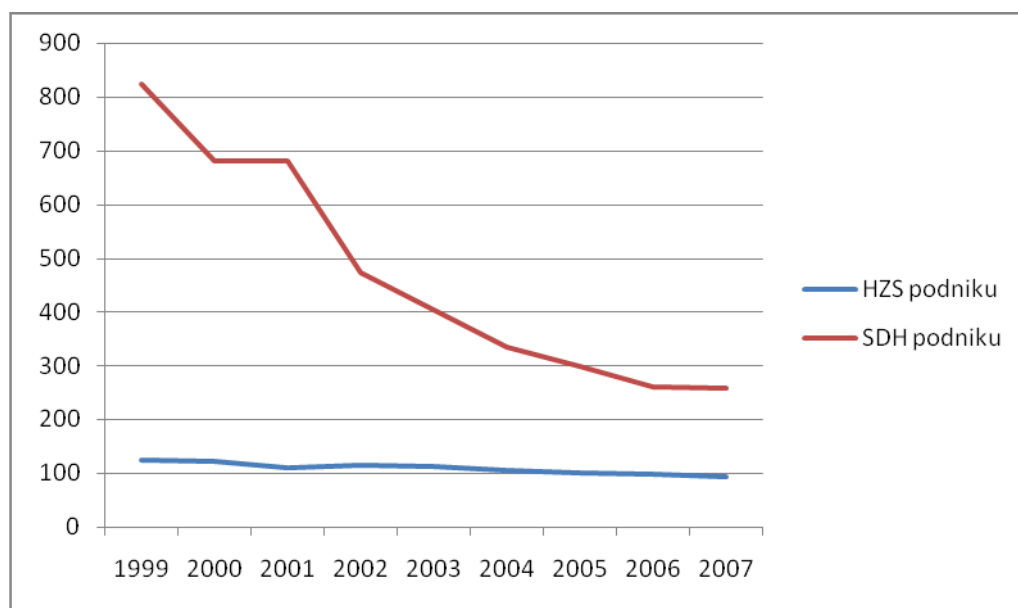
Zdroj: MV-generální ředitelství HZS ČR. *Statistická ročenka za rok 1999-2009*. [online]. Dostupné z WWW<<http://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-rocenky-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>>.

Hasičské záchranné sbory podniků se na počátku tisíciletí podílely na záchranných akcích v průměru 11% (v roce 1999 jde o 10 664 zásahů). V průběhu času se postupně začal snižovat podíl HZS podniků na záchranných akcích až na necelých 7% (v roce 2008 jde o 8 827 zásahů). Ve sledovaném období to znamená pokles o 17% tedy o 1 837 zásahu za rok.

V podílu počtu zásahů sborů dobrovolných hasičů podniku došlo v tomto období k výraznějšímu poklesu, než je zmíněno výše u HZS podniku. V roce 1999 tvořil podíl sboru dobrovolných hasičů na celkovém počtu záchranných akcí 2,3% (2 048 zásahů). O deset let později se podíl snížil až na 0,6% (649 zásahů), jde tedy o pokles o 1 399 zásahů ročně a tedy o téměř 70% za sledované období.

Na následujícím grafu (obrázek č.7) je znázorněný vývoj počtu jednotek HZS podniku a SDH podniku. Graf dokresluje výrazný propad podílu SDH podniku na záchranných pracích. Za období od roku 1999 (kdy byl celkový počet jednotek v České republice 825) do roku 2007 (258 jednotek) poklesl počet jednotek SDH podniku o téměř 70%, tedy o 567 jednotek.

Obrázek 7 Počet jednotek HZS podniku a SDH podniku v letech 1999-2007

Zdroj: MV-generální ředitelství HZS ČR. *Statistická ročenka za rok 1999-2009*. [online]. Dostupné z WWW<<http://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-rocenky-hasickeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>>. ZPRACOVÁNÍ VLASTNÍ

1.3.2 Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce (JSDH)

Jednotky sboru dobrovolných hasičů obce jsou historicky neoddelitelnou součástí požární ochrany. Jak již bylo zmíněno, byla to právě obec a dobrovolné spolky, na kterých dlouhou dobu leželo břemeno odpovědnosti za ochranu obyvatel a jejich majetku před požáry. V současné době jsou hasičské záchranné sbory krajů primární páteří systému plošného pokrytí jednotkami požární obrany a sbory dobrovolných hasičů obce jsou jejich neodmyslitelným doplňkem a v mnoha případech i významnou podporou.

Jednotky sboru dobrovolných hasičů jsou zřizovány obcí v samostatné působnosti na základě zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů. Obec jednotku zabezpečuje jak po materiální, tak i po finanční stránce. **Zřizování jednotky**¹³ sboru dobrovolných hasičů je poměrně náročný proces, který se skládá z následujících kroků:

1. Projednání možnosti zřízení jednotky SDH obce.

Projednávání začíná u zastupitelstva města, kdy je vypracována zpráva o potřebě JSDH a o možnosti spolupráce s okolními obce o vytvoření společné JSDH obce. Dále je potřeba projednat s příslušným územním odborem HZS kraje využitelnost jednotky a její kategorii a zařazení do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany.

2. Provedení náboru členů jednotky SDH obce.

Minimální počet členů pro akceschopnost jednotky je dána vyhláškou č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů. Přehled je uveden tabulce č. 2.

Tabulka 2 Základní početní stavy JSDH obce

	II/1	II/2	III/1	III/2	V	N
Velitel jednotky	1	1	1	1	1	1
Velitel družstva	2	5	2	5	2	2
Strojník	3	6	4	6	2	2
Hasič	6	12	5	12	4	4
Celkem	12	24	12	24	9	9

Zdroj: ŠTĚPÁNEK, M. *Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí* [online]. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2009 [cit. 2.12. 2009]. Dostupné na WWW<<http://www.hasici-vysocina.cz/index.php?menu=237>>. ZPRACOVÁNÍ VLASTNÍ

¹³ ŠTĚPÁNEK, M. *Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí* [online]. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2009 [cit. 2.12. 2009]. Dostupné na WWW<<http://www.hasici-vysocina.cz/index.php?menu=237>>.

- Zřízení jednotky na zasedání zastupitelstva obce a zveřejnění usnesení zastupitelstva zřízení jednotky SDH obce.

Zřízená jednotka SDH obce může mít formu organizační složky obce, nebo může být součástí obecního úřadu. V této fázi se rozhoduje o smluvním vztahu členů jednotky k obci podle zákoníku práce.

- Zajištění zdravotních prohlídek nových členů jednotky SDH obce.
- Uzavření smluvních vztahů se členy jednotky SDH obce.
- Jmenování velitele jednotky SDH obce.

Velitele jednotky jmenuje a odvolává starosta obce po vyjádření územně příslušného HZS kraje. Velitel jednotky SDH obce zodpovídá za její připravenost zřizovateli.

- Zajištění vybavení jednotky SDH obce požární technikou a věcnými prostředky, včetně prostředků k plnění úkolů ochrany obyvatelstva a civilní ochrany.

Tabulka 3 Minimální vybavenost jednotky SDH obce

Požární technika a věcné prostředky požární ochrany	JPO II/1	JPO II/2	JPO III/1	JPO III/2	JPO V a JPO N
Cisternová automobilová stříkačka v základním provedení	1	1	1	1	1
Dopravní automobil s požární stříkačkou	1	1	1	1	1
Automobilový žebřík do 30 m	1	1	1	1	-
Automobilová plošina do 30 m	1	1	-	-	-
Odsavač kouře nebo přetlakový ventilátor	1	1	1	1	1
Motorová stříkačka	1	1	1	1	1
Izolační dýchací přístroj	4	8	4	8	4
Vozidlová radiostanice PO	2	2	2	2	-
Přenosná radiostanice požární ochrany	2	4	2	4	1
Mobilní telefon	1	1	1	1	1

Zdroj: ŠTĚPÁNEK, M. *Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí* [online]. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2009 [cit. 2.12. 2009]. Dostupné na WWW<[http://www.hasici-vysocina.cz/index.php? menu=237](http://www.hasici-vysocina.cz/index.php?menu=237)>. ZPRACOVÁNÍ VLASTNÍ

8. Vybavení členů jednotky SDH obce osobními a kolektivními ochrannými pracovními prostředky.

Přehled osobních pracovních ochranných prostředků hasiče jsou uvedeny v tabulce č.4. Jednotka SDH obce bývá vybavena i společnými ochrannými prostředky, které se odvíjejí od zaměření jednotky. Mezi společné ochranné prostředky patří požární sekýra, přilba pro práci s motorovou pilou, protichemický ochranný oděv apod. Tyto společné ochranné prostředky jsou využívány pro specifickou pracovní činnost a tudíž zpravidla nebývají přiřazeny jednotlivým členům.

Tabulka 4 Minimální rozsah osobních ochranných prostředků člena

Druh osobního záchranného prostředku		Počet pro jednoho hasiče
Pracovní stejnokroj	blůza	1
	kalhoty	1
Čepice k pracovnímu stejnokroji		1
Ochranný oděv pro hasiče třívrstvý		1
Ochranný oděv pro hasiče jednovrstvý pro likvidaci požárů ve venkovním prostředí		1
Přilba pro hasiče		1
Zásahová obuv pro hasiče holeňová		1
Ochranné rukavice pro hasiče - pár		1
Ochranné rukavice proti mechanickým rizikům - pár		1

Zdroj: ŠTĚPÁNEK, M. *Metodika pro zřízení jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí* [online]. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2009 [cit. 2.12. 2009]. Dostupné na WWW<<http://www.hasici-vysocina.cz/index.php?menu=237>>. ZPRACOVÁNÍ VLASTNÍ

9. Zajištění odborné způsobilosti členů jednotky SDH obce.

Členové sboru mohou vykonávat službu až po úspěšném ukončení základní odborné přípravy. Rozsah základního kurzu je v minimálním rozsahu 40 vyučovacích hodin.

1.4 Správní orgány

Ministerstvo vnitra ČR je ústředním orgánem státní správy pro vnitřní věci zejména pro:

- veřejný pořádek a další věci vnitřního pořádku a bezpečnosti ve vymezeném rozsahu, včetně dohledu na bezpečnost a plynulost silničního provozu,
- sdružovací a shromažďovací právo a povolování organizací s mezinárodním prvkem,
- archivnictví,
- požární ochranu atd.¹⁴

Na úseku požární ochrany Ministerstvo vnitra ČR

- schvaluje koncepci organizace a rozvoje požární ochrany,
- předkládá ministerstvu financí návrh rozpočtu hasičského záchranného sboru a návrh na poskytnutí dotací občanským sdružením,
- předkládá ministerstvu financí návrh účelové dotace pro jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí,
- zabezpečuje ve spolupráci s ministerstvem financí uvolňování finančních prostředků ze státního rozpočtu na investiční dotace na pořízení a obnovu požární techniky pro obce, jejichž jednotky požární ochrany jsou určeny požárním poplachovým plánem kraje k zásahům mimo svůj územní obvod,
- po projednání s ministerstvem obrany organizuje požární ochranu pro období stavu ohrožení státu a válečného stavu a zabezpečuje přípravu na činnost v tomto období,
- vykonává státní požární dozor a je dotčeným orgánem státní správy na úseku požární ochrany,
- řídí odbornou přípravu a usměrňuje po odborné stránce výkon služby v jednotkách požární ochrany,
- zabezpečuje výzkum a vývoj,
- stanoví postup zjišťování příčin vzniku požárů a v závažných případech se zjišťování těchto příčin zúčastňuje; zpracovává rozbor příčin vzniku požárů,
- stanoví zaměření preventivně výchovné, propagační a ediční činnosti na úseku požární ochrany a podílí se na jejím zabezpečování,
- vytváří a provozuje informační systém požární ochrany,

¹⁴ Dle zákona 133/1985 Sb., o požární ochraně

- na vyžádání hasičského záchranného sboru kraje poskytuje odbornou a metodickou pomoc při posuzování dokumentace staveb a technologií zvláštního významu,
- soustřeďuje a vyhodnocuje informace potřebné pro zásahy jednotek požární ochrany a ústřední řízení záchranných prací,
- zabezpečuje statistické sledování požárů a mimořádných událostí se zásahy jednotek požární ochrany,
- zabezpečuje provádění požárně technických expertíz,
- zajišťuje mezinárodní spolupráci hasičského záchranného sboru.

Vláda stanoví nařízením

- druhy dokumentace požární ochrany krajů a obcí, jejich obsah a vedení,
- minimální podmínky a rozsah poskytování péče zasahujícím příslušníkům jednotky hasičského záchranného sboru, zaměstnancům zařazeným v jednotce hasičského záchranného sboru podniku, členům jednotky sboru dobrovolných hasičů obce, členům jednotky sboru dobrovolných hasičů podniku a příslušníkům vojenské hasičské jednotky, jakož i osobám vyzvaným k poskytnutí osobní pomoci,
- systém pracovní pohotovosti mimo pracoviště členů jednotek sboru dobrovolných hasičů vybraných obcí a odměnu za ni,
- způsob poskytování náhrady ušlého výdělku členům jednotek sboru dobrovolných hasičů obce, kteří se zúčastní zásahu, nařízeného cvičení anebo nařízené odborné přípravy v době, ze které jim plynou příjmy z podnikání nebo jiné samostatně výdělečné činnosti,
- podmínky akceschopnosti jednotek sborů dobrovolných hasičů vybraných obcí.

Krajské úřady

- projednávají koncepci požární ochrany v kraji,
- vytvářejí podmínky pro dislokaci a vybavení jednotek hasičského záchranného sboru,
- organizují s hasičským záchranným sborem kraje požární ochranu v období stavu ohrožení státu a válečného stavu,
- hradí k zabezpečení plošného pokrytí území kraje jednotkami požární ochrany náklady jednotkám sborů dobrovolných hasičů vybraných obcí spojené se zásahy mimo jejich územní obvod a podílí se na financování jejich akceschopnosti, pořízení a obnově požární techniky.

Obec v samostatné působnosti na úseku požární ochrany

- zřizuje jednotku sboru dobrovolných hasičů obce, která provádí hašení požárů a záchranné práce při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech a plní další úkoly podle zvláštního právního předpisu ve svém územním obvodu; členům jednotky sboru dobrovolných hasičů obce za hašení požárů a záchranné práce při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech v mimopracovní době poskytuje odměnu,
- udržuje akceschopnost jednotky sboru dobrovolných hasičů obce,
- zabezpečuje odbornou přípravu členů jednotky sboru dobrovolných hasičů obce,
- zabezpečuje materiální a finanční potřeby jednotky sboru dobrovolných hasičů obce a požární ochrany,
- zajišťuje péči o členy jednotky sboru dobrovolných hasičů obce, jakož i péči o zaměstnance zařazené v jednotkách hasičských záchranných sborů podniků, členy jiných jednotek sborů dobrovolných hasičů obce nebo podniků, popřípadě i o osoby vyzvané k poskytnutí osobní pomoci, jestliže zasahují za ztížených podmínek nebo u déle trvajícího zásahu na území obce,
- zabezpečuje a hradí pro členy jednotky sboru dobrovolných hasičů obce preventivní zdravotní prohlídky,
- zabezpečuje výstavbu a údržbu objektů požární ochrany a požárně bezpečnostních zařízení, zejména pro potřeby svého územního obvodu,
- zpracovává stanovenou dokumentaci požární ochrany,
- zřizuje ohlašovnu požárů a další místa, odkud lze hlásit požár,
- zabezpečuje zdroje vody pro hašení požárů a jejich trvalou použitelnost a stanoví další zdroje vody pro hašení požárů a podmínky pro zajištění jejich trvalé použitelnosti,
- umožňuje dislokaci jednotek hasičského záchranného sboru v katastrálním území obce podle nařízení kraje a přispívá na provoz a vybavení těchto jednotek,
- spolupracuje se sousedními obcemi při plnění úkolů k zabezpečení požární ochrany; za tím účelem mohou obce soustřeďovat finanční prostředky,
- organizuje preventivně výchovnou činnost,
- obecně závaznou vyhláškou:
 - o vydává požární řád obce,
 - o stanoví podmínky k zabezpečení požární ochrany při akcích, kterých se zúčastní větší počet osob.

2 Integrovaný záchranný systém

Integrovaný záchranný systém (IZS) vznikl především z potřeby zefektivnit každodenní spolupráci Hasičského záchranné sboru ČR, Policie ČR, zdravotnické záchranné služby a ostatních složek při záchranně životů a majetku. Jednotlivé složky IZS mají přesně vymezeny svoje pravomoci a odlišná je i jejich pracovní náplň. Spolupráce těchto složek si vyžaduje při mimořádných událostech jejich koordinaci. Integrovaný záchranný systém je vymezen § 2 zákona č. 239/2000 Sb., jako „*systém vazeb zabezpečující koordinovaný postup záchranných, pohotovostních, odborných a jiných služeb, orgánů státní správy a samosprávy, fyzických a právnických osob při likvidaci havárií.*“

2.1 Základní složky IZS

- Hasičský záchranný sbor ČR
- Jednotky požární ochrany zařazené do pokrytí kraje jednotkami požární ochrany
- Zdravotnická záchranná služba
- Policie ČR

2.1.1 Zdravotnická záchranná služba (ZZS)

Zdravotnická záchranná služba je základním článkem IZS poskytující lékařskou péči. Územní střediska záchranné služby jsou rozmístěna v jednotlivých krajích, která vznikla transformací a sloučením posádek z okresních, městských, soukromých nemocnic apod. Myšlenka územních středisek se začala rozvíjet od roku 2003, kdy z důvodu změny státoprávního uspořádání kraje získaly gesci za zdravotnictví. První zdravotnickou službou, které se transformace zdařila, byla ZZS Královehradeckého kraje (plně funkční od 17. 5. 2004).¹⁵

¹⁵Vývoj a současný stav ZZS KHK [online]. 2007 [cit. 30.11.2009]. Zzskhk. Dostupné z WWW: <<http://www.zzskhk.cz/vyvoj-soucasny-stav-zzs-khk.html>>.

System ZZZ je vymezen vyhláškou ministerstva zdravotnictví č. 434/1992 Sb., o zdravotnické záchranné službě. Vyhláška určuje, aby ZZZ byly organizovány tak, aby výjezdové skupiny byly schopny poskytnout první pomoc nejpozději do 15 minut od oznámení mimořádné události. Výjezdové skupiny ZZZ se dělí na:

- *rychlou zdravotnickou pomoc*, v níž je minimálně dvoučlenná posádka složená z řidičů – záchranářů nebo ze středních zdravotnických pracovníků - záchranářů,
- *rychlou lékařskou pomoc* s minimálně tříčlennou posádkou složenou z řidičů – záchranářů nebo ze středních zdravotnických pracovníků - záchranářů a vedoucím týmu, což je lékař,
- *skupiny letecké záchranné služby*, v níž je zdravotnická část posádky nejméně dvoučlenná ve složení lékař a záchranář.

Zdravotnická záchranná služba nepřetržitě zabezpečuje:

- kvalifikovaný příjem, zpracování a vyhodnocení tísňových výzev k odborné zdravotnické první pomoci a určení nejvhodnějšího způsobu poskytování přednemocniční neodkladné péče,
- poskytování nebo zajištění přednemocniční neodkladné péče na místě vzniku náhlé poruchy zdraví, při dopravě postiženého a při jeho předávání ve zdravotnickém zařízení,
- dopravu nemocných v podmínkách neodkladné péče mezi zdravotnickými zařízeními,
- dopravu související s plněním úkolů transplantačního programu,
- dopravu nemocných a raněných ze zahraničí do České republiky,
- přednemocniční neodkladnou péči při likvidaci zdravotních následků hromadných neštěstí nebo katastrof,
- koordinaci součinnosti se systémem praktických a žurnálních lékařů a lékařské služby první pomoci jako trvalé zálohy zdravotnické záchranné služby,
- dopravu odborníků k zabezpečení neodkladné péče do zdravotnických zařízení, která jimi nedisponují, popřípadě léků a krve a jejich derivátů nezbytně potřebných k dalšímu poskytování již zahájené neodkladné péče.

Územní střediska se člení na

- řídicí úsek,
- zdravotnické operační středisko,
- jednotlivá výjezdová stanoviště prostředků ZZZ a výjezdové skupiny,

- středisko letecké záchranné služby,
- středisko dopravy nemocných a raněných v podmínkách neodkladné péče
- technický úsek.

Zdravotnické operační středisko přijímá nepřetržitě tísňové výzvy k poskytnutí přednemocniční neodkladné péče, soustřeďuje informace o volných lůžkách na odděleních neodkladné péče, která podle potřeby vyzývá k přijetí postiženého, organizuje a řídí k zajištění potřeb neodkladné péče v příslušné spádové oblasti dopravní zdravotnickou službu, koordinuje a zabezpečuje realizaci přepravních činností v rámci transplantačního programu, zabezpečuje při likvidaci zdravotních následků hromadného neštěstí nebo katastrofy svolání určených pracovníků, udržuje spojení se všemi zúčastněnými, organizuje rychlý výjezd potřebných sil a prostředků, vyzývá oddělení nemocnic k připravenosti na příjem většího počtu postižených, aktivuje v případě potřeby havarijní plán příslušného území, vyžaduje součinnost zdravotnických zařízení, zdravotnické služby civilní obrany, policie a hasičských sborů, vyhodnocuje všechny související informace, zabezpečuje jejich předání a realizaci potřebných opatření apod.

2.1.2 Policie ČR

Ozbrojený bezpečnostní sbor (Policie ČR) byl zřízen zákonem č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky. Plní úkoly ve věcech vnitřního pořádku a bezpečnosti. Policie ČR plní následující úkoly: chrání bezpečnost osob a majetku, spolupůsobí při zajišťování veřejného pořádku, vede boj proti terorismu, odhaluje trestné činy a zjišťuje jejich pachatele, zajišťuje ochranu státních hranic ve vymezeném rozsahu, dohlíží na bezpečnost a plynulost silničního provozu apod.

Policii ČR tvoří útvary:

- a) Policejní prezidium České republiky (v čele s policejním prezidentem),
- b) útvary policie s celostátní působností,
- c) krajská ředitelství policie,
- d) útvary zřízené v rámci krajského ředitelství.

Policista ČR při výkonu své služby postupují v souladu s povinnostmi:

1. *Zdvořilost* - policisté jsou povinni dodržovat pravidla zdvořilého chování a dbát cti a důstojnosti.
2. *Iniciativa* - v případě ohrožení či porušení vnitřního pořádku jsou policisté povinni provést úkony, aby tomuto ohrožení zamezili.
3. *Přiměřenost postupu* – policista musí dbát, aby při jeho úkonu nebyla narušena bezpečnost osob nebo aby jim nevznikla bezdůvodná újma.
4. *Prokazování příslušnosti* – policista je při svém úkonu povinen se prokázat služebním stejnokrojem, průkazem, či odznakem, na kterém je jeho identifikační číslo.
5. *Poučování* – policista je povinen poučit osobu dotknutou jeho zásahem o právních důvodech tohoto úkonu a také o jeho právech či povinnostech (je-li úkon spojený se zásahem do jeho práv).

2.1.3 Jednotky požární ochrany zařazené do pokrytí kraje jednotkami požární ochrany

„Plošné pokrytí je systém organizace jednotek PO pro likvidaci požárů a záchranné práce na celém území republiky. Je zaměřen na vytvoření takových vazeb mezi různými jednotkami PO, které povedou k lepší efektivnosti ve využití speciální požární techniky a odbornosti členů jednotek PO.“¹⁶

Základní požadavky na akceschopnost jednotek PO zařazených do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany:¹⁷

- minimální požadovaný početní stav,
- plnění základní a cyklické odborné přípravy,
- vybavenost patřičnou technikou a věcnými prostředky.

¹⁶ HANUŠ, Z. *Plošné pokrytí sil a prostředků jednotek požární ochrany v ČR*. 3. vyd., Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2006. 10 s. ISBN: 80-86634-02-9

¹⁷ ROUDNÝ, R.; LINHART, P., *Krizový management I*. 1. vyd., Pardubice: Univerzita Pardubice, 2004. 97 s. ISBN 80-7194-674-5.

2.2 Ostatní složky IZS

1. *Vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil*

Pomoc armády ČR se využívá v případě, kdy základní složky již nejsou schopny zvládnout vzniklou situaci. Pro pomoc IZS je v České republice vyčleněno šest záchranných praporů, jejichž územní působnost je vymezena tak, aby pokrývala celé územní republiky.¹⁸

2. *Obecní policie*

Obecní policie je definována jako orgán obce. Hlavním úkolem obecní policie je zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku a ochrana pravidel občanského soužití. Dále obecní policie dbá na bezpečnost a plynulost provozu na komunikacích.

3. *Orgány ochrany veřejného zdraví*

Mezi orgány veřejného zdraví patří: ministerstvo zdravotnictví, krajské hygieny, ministerstvo obrany a ministerstvo vnitra.

4. *Havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby*

5. *Zařízení civilní ochrany*

Vyhláška ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., vymezuje následující zařízení civilní ochrany. Zařízení pro evakuace, pro nouzové zásobování vodou, pro poskytování první pomoci apod.

6. *Neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím.*

Mezi tyto organizace může zařadit například Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska nebo Moravskou a Českou hasičskou jednotu apod. Tyto organizace, které působí na úseku požární ochrany, vytvářejí podmínky pro ochranu zdraví a majetku před požáry a jinými krizovými situacemi.

¹⁸ ZEMAN, M., MIKA, O., *Integrovaný záchranný systém*. 1. vyd., Brno: Vysoké učení technické v Brně, 2007. 51 s.. ISBN 978-80-214-3448-6

2.3 Koordinace složek IZS

Stálé orgány¹⁹ pro koordinaci složek integrovaného záchranného systému jsou operační a informační středisko IZS, kterými jsou:

- informační a operační střediska HZS kraje,
- informační a operační střediska Generálního ředitelství HZS ČR.

Operační a informační střediska integrovaného záchranného systému jsou povinna:

- přijímat a vyhodnocovat informace o mimořádných událostech,
- zprostředkovávat organizaci plnění úkolů ukládaných velitelem zásahu,
- plnit úkoly uložené orgány oprávněnými koordinovat záchranné a likvidační práce,
- zabezpečovat v případě potřeby vyrozumění základních i ostatních složek integrovaného záchranného systému a vyrozumění státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků podle dokumentace integrovaného záchranného systému.

Operační a informační střediska integrovaného záchranného systému jsou oprávněna:

- povolávat a nasazovat síly a prostředky hasičského záchranného sboru a jednotek požární ochrany a dalších složek IZS,
- vyžadovat a organizovat pomoc, osobní a věcnou pomoc podle požadavků velitele zásahu,
- provést při nebezpečí z prodlení varování obyvatelstva na ohroženém území, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.

Koordinace složek integrovaného záchranného systému je rozložena na úroveň:

1. *taktickou* – probíhá přímo na místě mimořádné události, kterou provádí velitel zásahu nebo štáb velitele zásahu,
2. *operační* – probíhá mezi operačními středisky a dispečinkami a je realizována operačním a informačním střediskem IZS,
3. *strategickou* – probíhá na ministerstvu vnitra a krajských úřadech a je realizována krajským hejtmanem a krizovým štábem kraje nebo Ministerstvem vnitra ČR a Krizovým štábem MV ČR.²⁰

¹⁹ § 5 zákona č. 239/2000 Sb. o IZS

²⁰ ZEMAN, M., MIKA, O., *Integrovaný záchranný systém*. 1. vyd., Brno: Vysoké učení technické v Brně, 2007. 51 s.. ISBN 978-80-214-3448-6

3 Vztah HZS ČR a EU

Od 1.května 2004, kdy se Česká republika stala novým členem EU, se začlenila do procesu integrace Evropy. Mezi nové změny, které tato integrace přinesla, patří přijetí jednotného evropského čísla tísňového volání 112.

3.1 Jednotné evropské číslo 112

Jednotné evropské číslo 112 vzniklo dne 29. července 1991, kdy Rada evropského společenství vydala rozhodnutí č. 91/396/EHS o Evropském čísle tísňového volání. Důvodem tohoto rozhodnutí byl narůstající počet osob cestujících v rámci Evropské unie a problém znalosti národních čísel tísňového volání. Jednotné evropské číslo 112 bylo zavedeno v jednotlivých členských státech EU (dle rozhodnutí č. 91/396/EHS) v roce 1992. V členských státech, kde se vyskytly finanční, technické či provozní problémy, bylo možné zavést jednotné evropské číslo 112 do roku 1996.²¹

Způsob zavedení jednotného evropského čísla 112 si mohly jednotlivé členské státy vybrat samostatně. Ve většině členských zemích funguje jednotné evropské číslo 112 společně s dříve zavedenými čísly tísňového volání, pouze v Dánsku, Estonsku, Finsku, Litvě, Lucembursku, Nizozemsku, Portugalsku, Rumunsku, Slovinsku, Švédsku, na Islandu, Kypru a Maltě je číslo 112 jediným tísňovým číslem - viz. Příloha E.

3.2 Zavedení jednotného evropského čísla tísňového volání v České republice

Česká republika schválila zavedení jednotného evropského tísňového čísla 112 dne 19. dubna 2000 usnesením vlády č. 391/2000. *„Zavedením jednotného evropského čísla tísňového volání 112 se rozumí vytvoření nezbytných technických provozních a organizačních podmínek a opatření k tomu, aby byla vyřizována tísňová volání adekvátně s národní organizací integrovaného záchranného systému a technickými možnostmi.“*²²

²¹ KOPÁČEK, Petr. První call centrum linky 112 slaví kulaté výročí. *Rescue* [online]. Duben 2009 [cit. 2.6. 2009]. Dostupné na <<http://www.rescue.cz/zajimavosti/clanek/prvni-call-centrum/>>

²² Usnesení Vlády České republiky ze dne 3. dubna 2002 č. 350 + P o změně usnesení vlády z 19.dubna 2000 č. 391, k zavedení jednotného evropského čísla tísňového volání – 112 v České republice

3.2.1 Telefonní centra tísňového volání

Hlavní úkoly centra tísňového volání jsou:

- příjem tísňového volání,
- vyhodnocení tísňové zprávy,
- předání potřebných údajů (zejména identifikace mimořádné události a jejího místa) příslušnému operačnímu středisku složky IZS.²³

Telefonní centra tísňového volání jsou umístěna ve všech 14 krajích České republiky a jsou vzájemně propojena. Propojení umožňuje zastoupení telefonního centra v případě poruchy nebo přetížení přesměrováním na telefonní centrum jiného kraje. Obsluhy telefonních center jsou odborně i jazykově (anglický a německý jazyk, v případě jiného jazyka je k dispozici softwarová pomoc) připraveny pro příjem tísňového volání.

Obrázek 8 Centra tísňového volání

Zdroj: *Tísňová volání v České republice* [online]. 17.3.2009 [cit. 25.10.2009]. Hzsčr. Dostupné z WWW: <<http://www.hzsčr.cz/clanek/tisnova-volani-v-ceske-republice.aspx>>.

²³ Usnesení Vlády České republiky ze dne 3. dubna 2002 č. 350 + P o změně usnesení vlády z 19. dubna 2000 č. 391, k zavedení jednotného evropského čísla tísňového volání – 112 v České republice

3.2.2 Financování zavedení jednotného evropského čísla tísňového volání 112

Zavedení jednotného evropského čísla tísňového volání zahrnuje následující činnosti:

- realizace pilotního projektu (který proběhl na území Jihočeského kraje),
- vybudování telefonních center tísňového volání,
- vybudování školícího pracoviště,
- propojení center tísňového volání s ostatními operačními středisky.

Financování zavedení jednotného evropského čísla tísňového volání 112 bylo zabezpečeno:

- prostřednictvím rozpočtové kapitoly (kapitola č. 314) Ministerstva vnitra ČR budou hrazeny mzdové náklady a provozní výdaje, které jsou spojené s výkonem služby na telefonních centrech tísňového volání a dále.
- vstupními investičními náklady, investičními náklady na modernizaci technologií telefonních center tísňového volání a propojitelností operačních středisek, náklady na provozování, údržbu a opravy technologií budou financovány Českým Telefonem a.s., pracoviště a technologické řešení bude dodáváno jako placená služba a náklady na ni budou hrazeny ze státního rozpočtu prostřednictvím rozpočtové kapitoly ministerstva vnitra.²⁴

3.3 Současný stav

Průzkum Evropské komise z června roku 2008 potvrdil vrcholnou úroveň linky 112 v České republice. Hasičský záchranný sbor České republiky získal dne 10. 2. 2009 „Cenu 112“ od Asociace evropského čísla tísňového volání (EENA). V souvislosti se získáním této ceny bylo vyzdvihnuto špičkové systémové a technologické řešení jednotného evropského čísla tísňového volání a implementace progresivních směrů v oblasti eCall (automatizované tísňové volání z vozidel).²⁵

²⁴ Usnesení Vlády České republiky ze dne 3. dubna 2002 č. 350 + P o změně usnesení vlády z 19. dubna 2000 č. 391, k zavedení jednotného evropského čísla tísňového volání – 112 v České republice.

²⁵ *Tísňová volání v České republice* [online]. 17.3.2009 [cit. 25.10.2009]. Hzscr. Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/tisnova-volani-v-ceske-republice.aspx>>.

Hlavním problémem se zavedením jednotného evropského čísla tísňového volání zůstává počet zneužití linky 112. Počty zlomyslných volání, ale i omylů sice postupně klesají, ale i přesto stále tvoří až 70% hovorů.

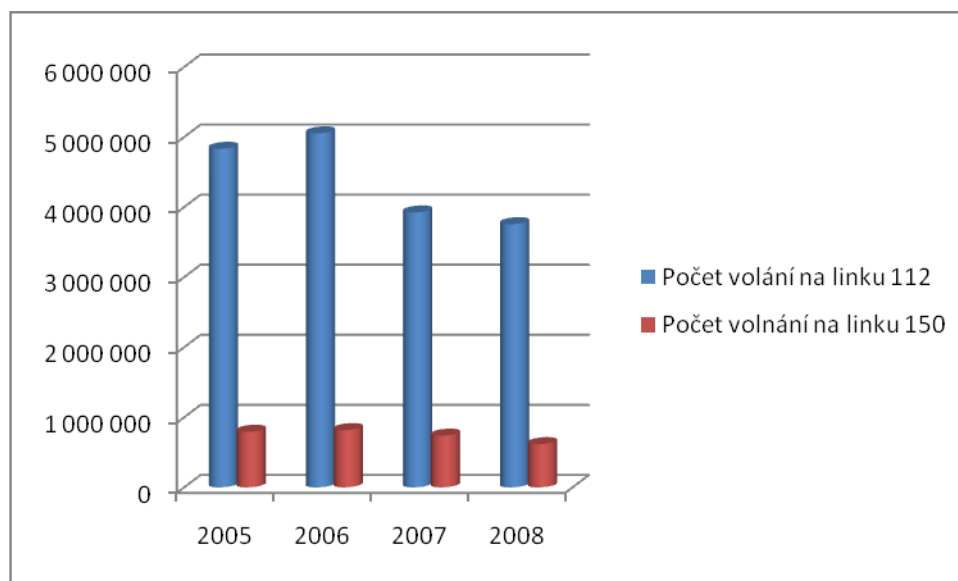
Přehled počtu volání na tísňová telefonní čísla 112 a 150 jsou zobrazena v následující tabulce a pro přehlednost i v následujícím grafu č. 10, kde vidíme vytíženosti linky 150 na linku 112.

Tabulka 5 Počet volání na tísňové linky 2005-2008

	2005	2006	2007	2008	Celkem
Počet volání na linku 112	4 832 466	5 052 836	3 923 652	3 756 298	17 565 252
Počet volání na linku 150	794 501	817 231	737 539	616 945	2 966 216
Celkem	5 626 967	5 870 067	4 661 191	4 373 243	20 531 468

Zdroj: KOPÁČEK, P. *Volání na tísňové linky v roce 2008*. [online]. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2009 [cit. 30.1. 2010]. Dostupné na WWW< <http://www.hzscr.cz/clanek/volani-na-tisnove-linky-v-roce-2008.aspx>> ZPRACOVÁNÍ VLASTNÍ

Obrázek 9 Počet volání na tísňové linky 2005-2008

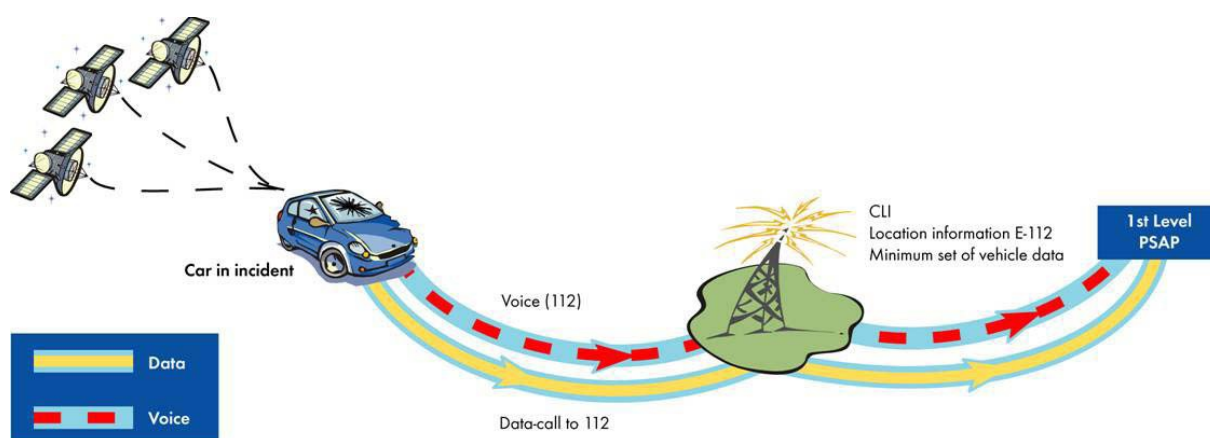

Zdroj: KOPÁČEK, P. *Volání na tísňové linky v roce 2008*. [online]. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2009 [cit. 30.1. 2010]. Dostupné na WWW< <http://www.hzscr.cz/clanek/volani-na-tisnove-linky-v-roce-2008.aspx>> ZPRACOVÁNÍ VLASTNÍ

3.3.1 Evropský systém automatického tísňového volání z automobilů (eCall)

Systém tísňového volání z automobilů je založen na „online černé skříňce“ eCall, která je umístěna ve vozidle. Systém je možné aktivovat přímo řidičem. V případě vážnější situace zařízení eCall začne vysílat nouzové volání, které je realizováno prostřednictvím jednotného evropského čísla tísňového volání 112. Volání je směřováno na nejbližší centrum tísňového volání a zároveň jsou předány nejdůležitější informace (př. GPS souřadnice).²⁶

Obrázek 10 Systém eCall

Zdroj: *ECall: Time saved = lives saved* [online]. 4.2.2010 [cit. 1.4.2010]. Ec.europa. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/information_society/activities/esafety/ecall/index_en.htm>.

Zavedení eCall vyžaduje důslednou spolupráci nejen automobilového a telekomunikačního odvětví, ale i správních orgánů ve všech členských zemích EU. Významným problémem zavádění systému eCall jsou obavy některých členských států z vysokých finančních nákladů tohoto systému. Lze však očekávat, že důsledným zavedením tohoto systému, bude snížena úmrtnost při dopravních nehodách až o 2 500 lidí za rok.

²⁶ *ECall: Time saved = lives saved* [online]. 4.2.2010 [cit. 1.4.2010]. Ec.europa. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/information_society/activities/esafety/ecall/index_en.htm>.

PRAKTICKÁ ČÁST

4 Rozpor finančních toků

Bezpečnost a požární ochrana patří neodmyslitelně mezi veřejné statky, které je nutno zabezpečovat prostřednictvím veřejných rozpočtů. Rozpočet HZS ČR jako organizační složky státu je provázán s rozpočtem Ministerstva vnitra ČR, tedy příjmy HZS ČR jsou příjmy státního rozpočtu a výdaje HZS ČR jsou výdaji státního rozpočtu.

Tabulka 6 Rozpočet MV ČR ½ v tisících Kč

Rok	2001	2002	2003	2004	2005
Státní rozpočet	685 177 300	736 622 657	795 362 391	869 050 652	908 415 643
Rozpočet MV ČR	35 705 007	39 332 287	43 536 079	45 186 731	51 872 067
Podíl MV ČR na SR	5,21%	5,33%	5,47%	5,19%	5,71%

Zdroj: Zákon o státním rozpočtu na rok 2001-2010.

Tabulka 7 Rozpočet MV ČR 2/2 v tisících Kč

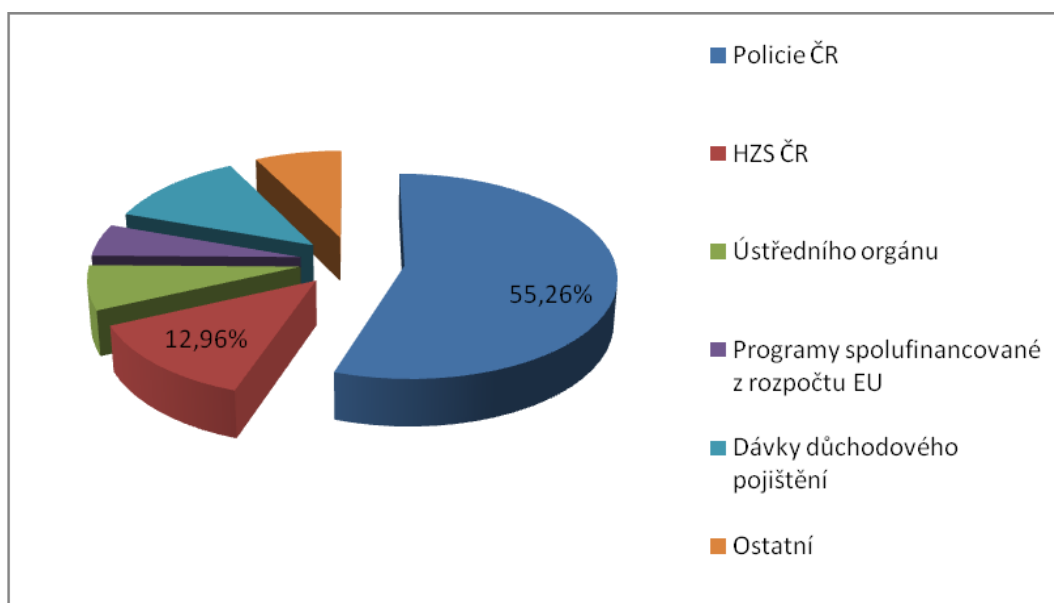
Rok	2006	2007	2008	2009	2010
Státní rozpočet	958 791 799	1 040 777 420	1 107 310 540	1 152 101 697	1 184 919 350
Rozpočet MV ČR	51 170 004	54 302 499	58 165 469	61 802 385	61 270 573
Podíl MV ČR na SR	5,33%	5,21%	5,25%	5,36%	5,17%

Zdroj: Zákon o státním rozpočtu na rok 2001-2010.

Nejvýznamnější položkou v rozpočtu ministerstva vnitra jsou výdaje Policie ČR. V roce 2009 tvořily výdaje Policie ČR téměř 56% rozpočtu Ministerstva vnitra ČR, tedy 34 715 mil. Kč. Druhou největší položkou rozpočtu jsou výdaje na činnost Hasičského záchranného sboru ČR, které tvoří 13% (pro rok 2009 se jedná 8 140 mil. Kč). Struktura výdajů Ministerstva vnitra ČR je patrna z obrázku č.11.

V položce ostatní jsou běžně zahrnuty výdaje resortního policejního školství a Muzea Policie ČR, archivnictví, Správy uprchlických zařízení Ministerstva vnitra ČR, Zdravotnického zařízení Ministerstva vnitra ČR, na sportovní reprezentaci, na státní příspěvkové organizace, na programy spolufinancované z rozpočtu EU. Mimořádně pro rok 2009 jsou zde zahrnuty i výdaje spojené s předsednictvím České republiky v EU, které činily 238 mil. Kč.

Obrázek 11 Struktura výdajů ministerstva vnitra

Zdroj: Zákon o státním rozpočtu na rok 2009 Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/zakon_o_sr.html> ZPRACOVÁNÍ VLASTNÍ

4.1 Hospodaření HZS ČR

Hospodaření HZS ČR se řídí zákonem č 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), v platném znění. Dle tohoto zákona hospodaří HZS ČR s prostředky státního rozpočtu, které jsou stanoveny správcem kapitoly v rozsahu členění závazných ukazatelů daných zákonem o státním rozpočtu. HZS ČR jako organizační složka státu (OSS) dále hospodaří s mimorozpočtovými zdroji, kterými jsou:

- prostředky fondů OSS,
- zisk získaný hospodářskou činností,
- peněžité dary.

HZS ČR tvoří dle zmiňovaného zákona peněžní fondy, kterými jsou rezervní fond (příjmy rezervního fondu jsou peněžní dary a prostředky poskytnuté ze zahraničí, příjmy z prodeje majetku apod.) a fond kulturních a sociálních potřeb (FKSP).

4.1.1 Rozpočet HZS krajů

Na základě závazných ukazatelů a limitů stanovených generálním ředitelem HZS ČR zpracovává finanční odbor krajského ředitelství HZS kraje rozpočet v členění:

1. Příjmy
 - a. nedaňové příjmy a přijaté neinvestiční transfery,
 - b. příjmy z pojistného na SZ a politiku zaměstnanosti,
 - c. přijaté investiční transfery a kapitálové příjmy.

2. Výdaje
 - a. běžné výdaje
 - i. ostatní provozní výdaje,
 - ii. platy příslušníků a občanských zaměstnanců,
 - iii. povinné pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění,
 - iv. převod FKSP,
 - v. sociální dávky,
 - b. výdaje programového financování
 - i. investiční výdaje,
 - ii. neinvestiční výdaje vázané k IP.

V průběhu roku je umožněné provádět rozpočtová opatření ze strany generálního ředitelství HZS ČR, a tím ovlivnit výši závazných ukazatelů v oblasti příjmů i výdajů. Dále je umožněné provádět ze strany HZS kraje vlastní rozpočtová opatření, kterými budou zapojeny mimorozpočtové zdroje nebo kterými budou prováděny přesuny finančních prostředků v rámci stanovených ukazatelů.²⁷

²⁷ Roční zpráva o stavu požární ochrany v kraji Vysočina za rok 2009.

4.2 Ukazatele efektivity vynaládání finančních prostředků

Jelikož je požární ochrana financována z veřejných finančních prostředků, je nutné zhodnotit, zda jsou tyto prostředky vynaloženy efektivně. Efektivnost vyplývá z výsledku vztahu mezi velikostí vstupů a výstupů²⁸. Pro porovnání efektivity byly zvoleny ukazatele výdaje na činnost HZS ČR ze státního rozpočtu k HDP a uchráněné hodnoty²⁹ k HDP. Hodnoty ukazatelů jsou uvedeny v následující tabulce, ze které je patrné, že finanční prostředky na požární ochranu byly vynaloženy efektivně.

Tabulka 8 Výdaje státního rozpočtu na HZS ČR k HDP a UH k HDP

	Jednotka	2005	2006	2007	2008	2009
HDP v běžných cenách	mld. Kč	2994,4	3204,1	3530,2	3705,7	3546,4
Výdaj ze SR na HZS ČR	mld. Kč	7,127	7,871	8,255	9,081	8,756
Výdaj ze SR na HZS ČR k HDP	%	0,238	0,246	0,234	0,245	0,250
UH u požárů	mld. Kč	7,110	9,183	8,974	14,546	9,075
UH u požárů k HDP	%	0,237	0,287	0,254	0,393	0,250

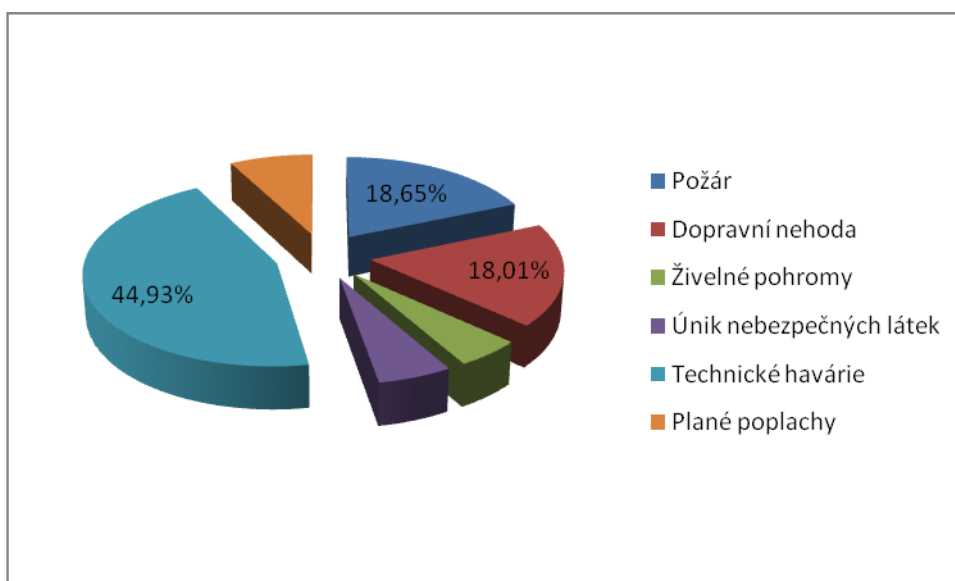
Zdroj: MV-generální ředitelství HZS ČR *Statistická ročenka za rok 2009*. Dostupné z WWW < <http://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-rocenky-hasickeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>> ZPRACOVÁNÍ VLASTNÍ

Jak již bylo uvedeno výše, výdaje ze státního rozpočtu na činnosti HZS ČR jsou vynaloženy efektivně. Při porovnání uchráněných hodnot k HDP a výdajů ze státního rozpočtu na činnost HZS ČR k HDP vykazují ukazatele v průběhu let 2005-2009 takřka identickou hodnotu. Tyto hodnoty však mapují pouze uchráněné hodnoty u požárů a to pouze materiálního charakteru, které tvoří více jak 20% ze všech záchranných činností HZS během sledovaného období. U záchranných akcí ostatního typu (př. živelné pohromy, dopravní nehody apod. viz. příloha E) již obdobné hodnoty vyčísleny nejsou. Na základě těchto údajů lze označit přínosy HZS ČR oproti výdajům na jejich činnost za několikanásobně vyšší. Struktura mimořádných událostí je uvedena v obrázku č. 12.

²⁸ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, J., *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5

²⁹ **Uchráněná hodnota u požárů** je hodnota, kterou díky včasnému a účinnému zásahu jednotek požární ochrany se podařilo eliminovat. (dále jen UH)

Obrázek 12 Struktura mimořádných událostí v roce 2009 za ČR

Zdroj: MV-generální ředitelství HZS ČR *Statistická ročenka za rok 2009*. Dostupné z WWW < <http://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-rocenky-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>> ZPRACOVÁNÍ VLASTNÍ

4.3 Přehled PO v jiných zemích

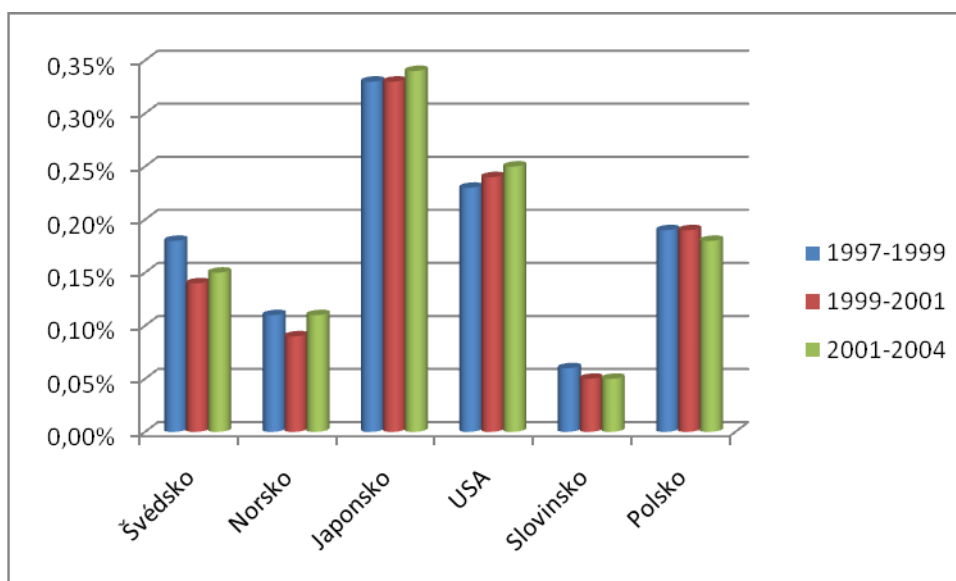
V kompetenci každé země je si zvolit vlastní systém zabezpečení požární ochrany popř. i způsob jejího financování. Porovnáme-li náklady hasičských organizací k HDP (tabulka č.9) jednotlivých zemí, je možné konstatovat, že se nejedná o srovnatelné údaje. Tato odlišnost je způsobena nejen systémem zpracování a sběrem dat (některé země do této statistiky zahrnují i náklady na zdravotnickou službu), ale i odlišností v organizaci systému požární ochrany.

Tabulka 9 Náklady hasičských organizací k HDP v %

	1997-1999	1999-2001	2001-2004
Švédsko	0,18 %	0,14 %	0,15 %
Norsko	0,11 %	0,09 %	0,11 %
Japonsko	0,33 %	0,33 %	0,34 %
USA	0,23 %	0,24 %	0,25 %
Slovinsko	0,06 %	0,05 %	0,05 %
Polsko	0,19 %	0,19 %	0,18 %

Zdroj: MV-generální ředitelství HZS ČR *Statistická ročenka za rok 2007*. Dostupné z WWW < <http://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-rocenky-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>> ZPRACOVÁNÍ VLASTNÍ

Obrázek 13 Náklady hasičských organizací k HDP v %

Zdroj: Vychází z dat tabulky č.9

4.3.1 Systém PO Dánského království

Příkladem země, kde je systém požární ochrany organizován odlišným způsobem než jak je tomu v České republice, je Dánské království. Za organizaci a praktickou činnost záchranné připravenosti jsou ze zákona odpovědné samosprávy, které k tomuto účelu obvykle uzavírají smlouvy s privátními společnostmi.³⁰ Jednou z nejvýznamnějších soukromých institucí je firma Falck, která vznikla v roce 1906 v Kodani. V první fázi svého vzniku firma Falck působila pouze v oblasti zdravotnictví. První hasičkou zbrojnicí provazovala již v roce 1922. Dnes firma Falck provozuje v Dánsku přes 60% hasičských stanic. O provozování hasičských stanic se smí ucházet jak soukromé, tak i veřejné instituce. Vyžaduje se však podmínka certifikace služeb nejen od instituce, ale i od personálu. Smlouva bývá uzavírána nejčastěji v rozmezí 4-6 let. Smlouva se však týká provozu, čímž se zadavatel nezříká odpovědnosti ani řízení organizace.³¹

³⁰LINHART, P. ŠILHÁNEK, B., *Ochrana obyvatelstva v Evropě*. 1. vyd., Praha: MV- generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2005. 196 s. ISBN 80-86640-55-8.

³¹ GUARDIANO, J; HAARMEYER, D; POOLE, R. *Fire Protection Privatization : A Cost-Effestive Approach to Public Safety*. Reason [online]. 1992, Říjen, [cit. 16.3.2010]. Dostupné z WWW: <<http://reason.org/files/c2bbfe415eccfdff424a2bf7c8a20585.pdf>>.

Důvodem pro spolupráci se soukromými organizacemi v oblasti požární ochrany jsou především nižší náklady, které jsou tyto organizace schopny generovat.

- Soukromé organizace poskytují zaměstnancům nižší mzdu, než je tomu u organizací ve veřejném sektoru. Mzda je určována trhem.
- V období mezi aktivní činností při řešení mimořádných událostí jsou zaměstnanci soukromé instituce efektivněji organizováni než zaměstnanci u organizace veřejné (př. rekonstrukce hasičské zbrojnice, školení podnikových hasičů apod.).
- Aktivně využívají nových technologií, které jsou efektivní při prevenci požáru (př. podporují domácnosti ve využívání detektoru kouře apod.).

„Privatizace služeb otevírá nové možnosti využívání finančních prostředků obce. Obec spoluprací získává nejen infuzi kapitálu, ale i flexibilitu, inovace, efektivní řízení a kontrolní mechanismy, kterými disponuje pouze soukromý sektor.“³²

³² GUARDIANO, J; HAARMEYER, D; POOLE, R. Fire Protection Privatization : A Cost-Effective Approach to Public Safety. *Reason* [online]. 1992, Říjen, [cit. 16.3.2010]. Dostupné z WWW: <<http://reason.org/files/c2bbfe415eccfdff424a2bf7c8a20585.pdf>>.

5 Hodnocení služebního zákona

Hasičský záchranný sbor nabízí možnost vykonávat zaměstnání ve služebním poměru nebo v pracovním poměru.

1. Služebním poměru

Služební poměr je upraven zákonem č. 361/2003 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (tzv. služební zákon). V převážné míře je služební poměr uzavírán u oborů profesionální hasič a záchranář. Zde je nutné poznamenat, že hasič hasičského záchranného sboru podniku nespadá pod tuto kategorii, jeho pracovní poměr se řídí zákoníkem práce.

2. Pracovním poměru

Pracovní poměr je uzavírán podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce. Obvykle se pracovní poměr uzavírá s administrativními pracovníky, techniky nebo odborníky přes informační technologie a podobně.

5.1 Služební poměr

Služební poměr je vymezen zákonem č. 361/2003 Sb., tzv. služební zákon ve znění pozdějších předpisů. Služební poměr vzniká jmenováním a podmínkou je složení slibu.

"Slibuji na svou čest a svědomí, že při výkonu služby se budu řídit ústavními zákony, dalšími zákony, právními předpisy České republiky, mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, a služebními předpisy a v souladu s nimi příkazy představených. Své povinnosti budu vykonávat řádně, nestranně, svědomitě a nebudu zneužívat postavení státního zaměstnance."³³

³³ §17 odst. 3 zákona č. 361/2003

Služební zákon byl již mnohokrát novelizován, což nevyvolává důvěru a ani pocit jistoty hlavně jím slibovaných a zaručovaných práv. Tato kapitola je zaměřena na nejvíce problematické části tohoto zákona.

Služební poměr se vyvíjí odlišně od pracovního poměru. Mezi **nejdůležitější faktory působící na délku služebního poměru jsou:**

- zdravotní způsobilost
- výsluhový příspěvek
- sociální výhody
- omezení ve výkonu živnostenské nebo jiné výdělečné činnosti

5.1.1 Zdravotní způsobilost

Požadavky na fyzickou a zdravotní způsobilost jsou stanoveny vyhláškou Ministerstva vnitra ČR č. 324/2001 Sb., kterou se stanoví požadavky na fyzickou a zdravotní způsobilost příslušníků HZS ČR. Dle této vyhlášky podléhá příslušník jednou do roka lékařské prohlídce (EKG, ušní-nosní-krční a podobně) a splněním fyzických testů ve dvou silových a jedné vytrvalostní disciplíně.

Příklad: A) Muž ve věku 29 let, zařazen dle své funkce do skupiny A (výjezdový hasič).

B) Muž ve věku 59 let, zařazen dle své funkce do skupiny A (výjezdový hasič).

Pro splnění limitu fyzické kondice je předepsáno dosažení celkové minimální hranice 95 bodů. Minimální bodovou hranici a s ní související výkony v jednotlivých disciplínách udává tabulka č. 9. Při součtu jednotlivých minimálních hranic pro splnění disciplíny získáme 80 bodů, a tudíž nad tuto hranici musí muž **A** vykonat další 18 kliků nebo 9 cviků leh-sed anebo zaběhnout 2 000 m o minutu rychleji. Pro muže **B** by to znamenalo vykonat k tomuto limitu 8 kliků nebo 9 cviků leh-sed anebo absolvovat běh na 2 000 m o půl minuty rychleji, než udává následující tabulka.

Tabulka 10 Minimální počet bodů pro splnění disciplíny

Disciplína	Kliky (v ks)		Leh-sed (v ks)		Běh 2000 m (v min.)	
	Body	Cviky	Body	Cviky	Body	Čas
A	20	32	20	43	40	9:20
B	20	20	20	26	40	11:52

Zdroj: Vyhláška č. 324/2001 Sb., ZPRACOVÁNÍ VLASTNÍ

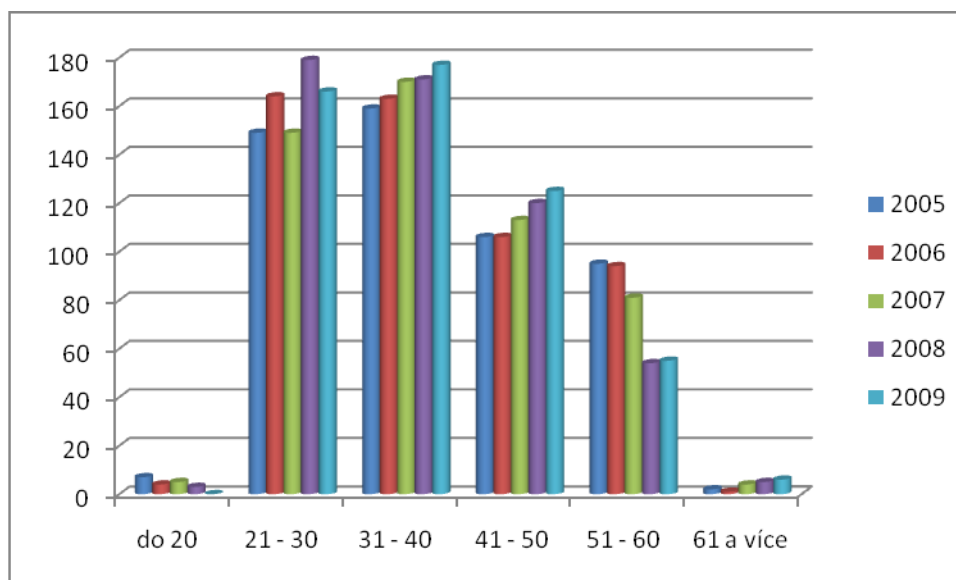
Mezi nejvýznamnější faktor působící na věkovou strukturu zaměstnanců je zdravotní způsobilost. Průměrný věk zaměstnance České republiky v roce 2009 dle Českého statistického úřadu je 41,5 let. Průměrný věk hasiče počítaný z dat získaných z výročních zprávy kraje Vysočina za rok 2009 je 36,6 let. Rozdíl tedy mezi průměrem České republiky a průměrem příslušníků hasičského sboru je 5 let. Věková struktura zaměstnanců z kraje Vysočina za období 2005 - 2009 je uvedena v tabulce č. 11. Struktura zaměstnanců je charakteristická převažujícím početním stavem skupin ve věku 21-30 a 31-40 let. Ve vyšších věkových kategoriích již stavy zaměstnanců výrazně klesají.

Tabulka 11 Věk zaměstnanců HZS (muži)

Rok	2005	2006	2007	2008	2009
do 20	7	4	5	3	0
21 - 30	149	164	149	179	166
31 - 40	159	163	170	171	177
41 - 50	106	106	113	120	125
51 - 60	95	94	81	54	55
61 a více	2	1	4	5	6

Zdroj: Roční zpráva o stavu PO kraje Vysočina za období 2005-2009 ZPRACOVÁNÍ VLASTNÍ

Obrázek 14 Věk zaměstnanců HZS (muži)

Zdroj: Vychází z dat tabulky č.11

5.1.2 Výsluhový příspěvek

Dle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů činí základní výměra výsluhového příspěvku za 15 let služby 20% měsíčního služebního příjmu. Výměra výsluhového příspěvku se zvyšuje za šestnáctý a každý další ukončený rok služby o 3% měsíčního služebního příjmu, za dvacátý první a každý další ukončený rok služby o 2% a za dvacátý sedmý a každý další ukončený rok služby o 1% tohoto příjmu. Výměra výsluhového příspěvku může činit nejvýše 50% měsíčního služebního příjmu. Při porovnání průměrného platu hasiče, který v roce 2009 činil 33 819 Kč a průměrného platu pro celou Českou republiku v hodnotě 25 752 Kč (dle Českého statistického úřadu ke dni 9. 3. 2010), je na první pohled patrné výrazné převýšení hasičského platu, které činí 8 067 Kč. V procentuálním vyjádření je hasičský plat o 24% vyšší než je průměr hrubé mzdy v České republice

Tabulka 12 Výsluhový příplatek podle průměrného platu

Počet let služby	% služebního měsíčního příjmu	Výsluhový příplatek
15	20%	6 764 Kč
16	23%	7 778 Kč
17	26%	8 793 Kč
18	29%	9 808 Kč
19	32%	10 822 Kč
20	35%	11 837 Kč
21	37%	12 513 Kč
22	39%	13 189 Kč
23	41%	13 866 Kč
24	43%	14 542 Kč
25	45%	15 219 Kč
26	47%	15 895 Kč
27	48%	16 233 Kč
28	49%	16 571 Kč
29	50%	16 910 Kč

Zdroj: ZPRACOVÁNÍ VLASTNÍ

5.1.3 Sociální výhody

Služební poměr nabízí oproti pracovnímu poměru řadu výhod. Mezi tyto výhody patří prodloužená **délka dovolené** oproti zaměstnancům v pracovním poměru. Zákoník práce stanoví minimální délku dovolené na 4 týdny oproti tomu služební zákon umožňuje až 6 týdnů řádné dovolené.

Dále služební zákon umožňuje při studiu na střední i vysoké škole **studijní volno**. Mezi významná volna patří při studiu na vysoké škole v bakalářském stupni 2 dny na přípravu a vykonání zkoušky a celkem 40 dnů na přípravu a vykonání státní závěrečné zkoušky.

V neposlední řadě je pro příslušníky, kteří splňují podmínku trvání služebního poměru minimální 15 let, připraven **ozdravný pobyt** o délce trvání 14 po sobě jdoucích kalendářních dní. Ozdravný pobyt ve formě lázeňského pobytu nebo ozdravně rehabilitační péče organizuje a hradí bezpečnostní sbor.

5.2 Služební místo

Jak bylo uvedeno výše, služební poměr je určen především pro profesi hasič záchranář, tato profese však není jediná. Služební poměr je brán jako odměna pro lidi, kteří nasazují vlastní život a zdraví pro záchranu jiných osob. Dále jako kompenzace za možnost, že kvůli zdravotní nezpůsobilosti nebo jen z důvodu vyššího věku nebudou schopni dále vykonávat své zaměstnání.

U HZS Pardubického kraje bylo zaměstnáno (v roce 2009) celkem 463 osob. Z toho 429 lidí vykonávalo své povolání ve služebním poměru a pouze 34 v pracovním poměru. Mezi činnostmi, které se řadí do služebního poměru, patří asistent, vrchní asistent, referent, vrchní referent, inspektor, vrchní inspektor, komisař, vrchní komisař, rada, vrchní rada, státní vrchní rada apod., jejichž specifikace činnosti je upřesněna v příloze B. Zaměstnanci, kteří svoji činnost realizují v rámci pracoviště, lze dle hasičského žargonu označit za tzv. „suché hasiče“. Mezi tyto činnosti patří činnosti vykonávané na úsecích kanceláře generálního ředitele HZS ČR, kanceláří ředitelů HZS krajů, kanceláře velitele Záchraného útvaru HZS ČR apod.. Do druhé skupiny, která bývá označována „mokrá hasič“, řadíme příslušníky

HZS ČR zařazené v jednotkách HZS krajů, nebo-li i tzv. „výjezdové hasiče“. Celkový počet zaměstnanců HZS ČR (ve služební i pracovním poměru) udává tabulka č.13.

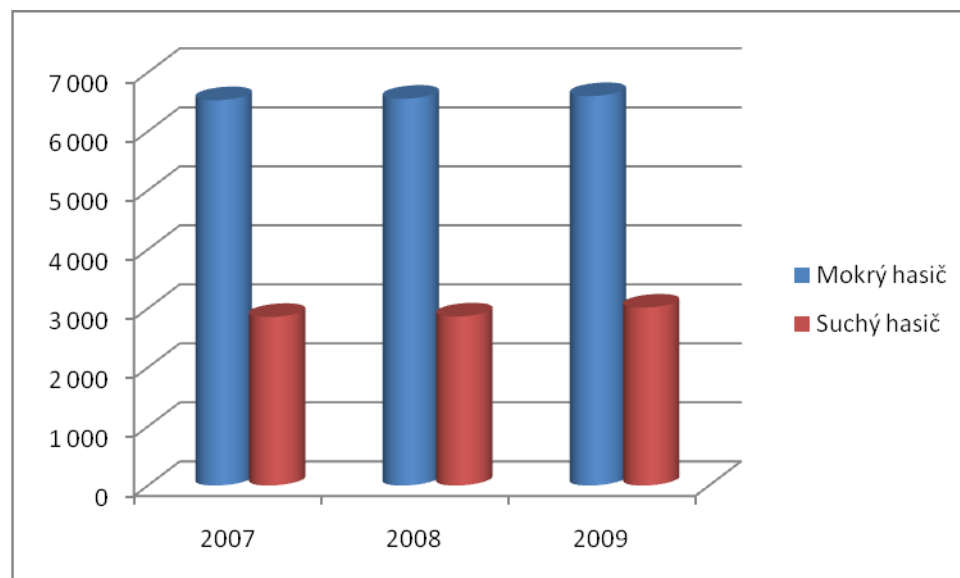
Tabulka 13 Přehled pozic HZS ČR

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Pracovní místo	-	-	-	-	1 132	1 133	1 183
Služební místo	-	-	-	-	9 385	9 419	9 614
Celkem míst	10 512	10 517	10 517	10 599	10 517	10 552	10 797
Příslušník HZS ČR zařazený v jednotkách HZS krajů	6 443	6 332	6 443	6 529	6 529	6 554	6 599

Zdroj: MV-generální ředitelství HZS ČR *Statistická ročenka za rok 2003-2009*. Dostupné z WWW < <http://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-rocenky-hasickeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>> ZPRACOVÁNÍ VLASTNÍ

Tabulka č. 13 udává směrodatné hodnoty pro stanovení poměru tzv. „mokrých a suchých hasičů“. Tento poměr se za sledované období 2007-2009 pohyboval v hodnotách: 30% „suchých“ hasičů, kteří tvoří zázemí HZS ČR a 70% „mokrých“ hasičů, kteří jsou v tabulce č. 13 uvedeni pod označením příslušník HZS ČR zařazený v jednotkách HZS krajů. Pro rok 2009 bylo ve služebním poměru zařazeno celkem 10 797 pracovníků, z nichž je 6 599 (69%) tzv. „mokrých hasičů“ a 3 015 (31 %) „suchých hasičů“.

Obrázek 15 Vývoj poměru „mokrých a suchých hasičů“

Zdroj: Vychází z dat tabulky č.13

5.3 Shrnutí

V této kapitole byly vymezeny výhody a nevýhody služebního poměru. Převaha výhod služebního poměru je patrná. Proto by se zákonodárci měli sjednotit na znění služebního zákona, aby byl překlenut problém nejasností a nestability, který současný stav přináší. Současné znění služebního zákona umožňuje, aby i někteří administrativní pracovníci mohli čerpat stejných výhod služebního poměru, které byly v původním smyslu určeny především pro hasiče záchranáře. Celkový počet „suchých hasičů“, kteří jsou zařazeni do služebního poměru, se pohybuje okolo 3 000 osob (v roce 2008 to bylo 2 865 osob a v roce 2009 3 015 osob). Zde se setkáváme s možností, jak by mohlo být ušetřeno nemalé množství finančních prostředků. Buď přesunout tyto osoby ze služebního do pracovního poměru, anebo jim alespoň omezit přístup k některým výhodám služebního poměru.

Mezi tyto výhody patří především výsluhový příspěvek, jehož maximální výše počítána z průměrného platu služebního zaměstnance, který pro rok 2009 dosahuje 16 190 Kč (přehled výše služebního příspěvku dle odsloužených let znázorňuje tabulka č. 12). Dále se jedná o ozdravný pobyt, na který má zaměstnanec zařazený do služebního poměru nárok po 15 letech služby a který hradí HZS příslušného kraje. V roce 2009 bylo z celkového počtu příslušníků HZS kraje Vysočina³⁴ (570 příslušníků) přiděleno 164 ozdravných pobytů v celkové hodnotě 1 394 131 Kč. Tato data prozrazují, že za jeden ozdravný pobyt uhradí HZS kraje Vysočina cca 8 500 Kč.

³⁴ Zdroj: Roční zpráva o stavu PO kraje Vysočina za rok 2009

6 Komparace vybraných krajů

Pro komparaci byl náhodně vybrán kraj Pardubický, Středočeský Ústecký a kraj Vysočina. U těchto krajů bude analyzováno, zda výdaje HZS jednotlivých krajů jsou v rámci České republiky vydávány jednotně, nebo zda souvisí výše výdajů HZS krajů s údaji o počtu obyvatel, rozloze kraje, počtu zaměstnanců HZS jednotlivých krajů, nebo zda jsou determinovány počtem mimořádných událostí či počtem obcí v kraji. Tato hypotéza bude v další části kapitoly ověřena pomocí statistických metod. Jako nejvhodnější byl vybrán test významnosti pro koeficient korelace, který určí, zda jsou dvě náhodné veličiny korelované (jestli mezi nimi existuje vztah). Na základě statistického šetření budou pro nejvhodnější veličiny stanoveny normativy, na jejichž základě bude možné odhadnout výši běžných výdajů jednotlivých krajů. Stanovení normativu bude provedeno pomocí regresní analýzy.

6.1 Charakteristika krajů

Jednotlivé kraje jsou charakteristické svoji rozlohou³⁵, počtem obyvatel, počtem obcí apod. Do analýzy je zařazen Středočeský kraj, který se od ostatních krajů odlišuje především rozlohou (patří mezi největší kraje v ČR). Pardubický kraj v porovnání s krajem Vysočina má srovnatelný počet obyvatel, ale naopak se výrazně liší v rozloze i počtu obcí.

Obrázek 16 Mapa krajů

³⁵ O rozloze viz. obrázek č.16; Zdroj: *Kalkulačka pro jednostranné zvýšení nájemného v roce 2008*. [online]. MMR 2008 [cit. 15.4. 2010]. Dostupné na WWW < <http://www.mmr.cz/Bytova-politika/Kalkulacka-najemneho/Kalkulacka-pro-zvyseni-najemneho-v-roce-2008>

Tabulka 14 Základní charakteristiky vybraných krajů

	Vysočina	Pardubický	Středočeský	Ústecký
Rozloha v Km²	6 796	4 518	11 015	5 335
Rozloha v %	8,62%	5,73%	13,97%	6,76%
Počet obyvatel k roku 2009	514 992	516 329	1 247 533	836 198
Počet obyvatel v %	4,90%	4,91%	11,87%	7,96%
Hustota zalidnění ob./Km²	75	112	102	154
Počet obcí	704	451	1146	345

Zdroj: *Regiony, města, obce*. [online]. ČSÚ, 2010 [cit. 18.3. 2010]. Dostupné na WWW <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/regiony_mesta_obce_souhrn>

6.2 Charakteristika testu významnosti pro koeficient korelace

Test ověřuje základní hypotézu, že náhodné veličiny jsou nekorelované, tedy že mezi nimi neexistuje vztah. V případě zamítnutí nulové hypotézy připouštíme alternativní hypotézu, že náhodné veličiny jsou korelované³⁶.

Testovaná hypotéza $H_0: \rho=0$

alternativní hypotéza $H_1: \rho \neq 0$

Testovací kritérium má tvar $T = \frac{R}{\sqrt{1-R^2}} \times \sqrt{n-2}$

Kritická oblast je definována vztahem $W = \{ |T| > t_{\alpha/2, n-2} \}$, kde $t_{\alpha/2, n-2} = F^{-1}_{t, n-2} \left(\frac{2-\alpha}{2} \right)$

Vzorec pro výpočet výběrového koeficientu korelace:

$$R = \frac{\sum x_i \cdot y_i - n \cdot \bar{x} \cdot \bar{y}}{\sqrt{\sum x_i^2 - n \cdot \bar{x}^2} \times \sqrt{\sum y_i^2 - n \cdot \bar{y}^2}}$$

³⁶ KUBANOVÁ, J., *Statistické metody pro ekonomickou a technickou praxi*. 2. vyd., Bratislava: Statistika, 2004. 249 s. ISBN 80-85659-37-9

6.3 Analýza relativních ukazatelů

Tato část kapitoly je zaměřila na analýzu nejprve celkových a poté běžných výdajů a jejich vztahu k rozloze jednotlivých krajů, počtu obyvatel apod.. Veškeré následující výpočty vycházejí z údajů zveřejněných v ročních zprávách o stavu požární ochrany v jednotlivých krajích. Komparace je zaměřena na analýzu výdajů v kraji Vysočina, Středočeském, Ústeckém a v Pardubickém kraji v období let 2005 - 2009. Pro rozsáhlost zpracovaných dat jsou tabulky obsahující jednotlivé položky výdajů uvedeny v příloze C. Ukazatele jsou pro větší názornost doplněny o indexy, které udávají změny ukazatele oproti předcházejícímu roku (ukazatel v čase t / ukazatel v čase $t-1$). Takto sestavené indexy dotvářejí rychlý přehled o změně ukazatele (zda hodnota oproti předcházejícímu roku vzrostla či klesla), ale především o výši této změny. Indexy umožňují vyslovení hypotézy o existenci či neexistenci vztahu mezi sledovanými veličinami, která bude potvrzena testem významnosti pro koeficient korelace.

6.3.1 Výdaje dle rozlohy kraje

Středočeský kraj je nejrozlehlejším krajem v České republice. Svoji rozlohou (11 015 Km²) zaujímá 14% rozlohy celé České republiky. Kraj Vysočina zaujímá 8,6%, Ústecký kraj 6,8% a Pardubický kraj se rozkládá na 5,7% rozlohy České republiky.

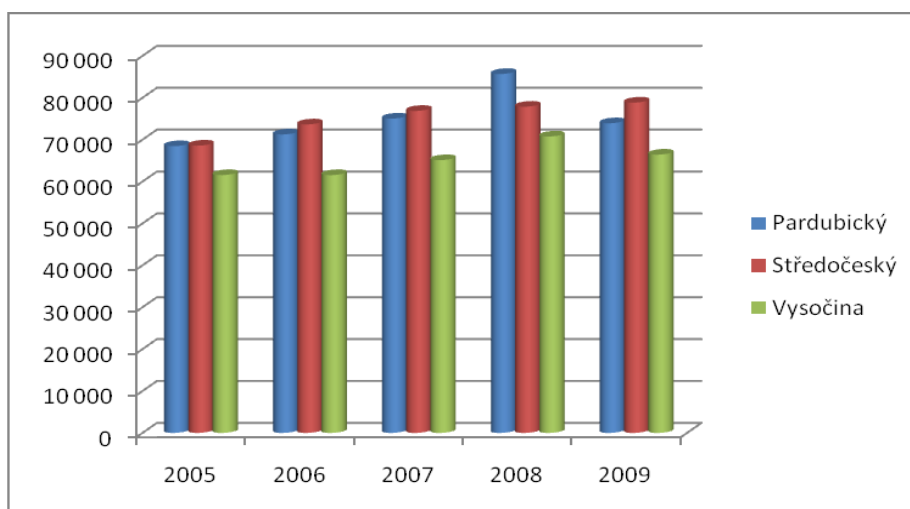
A. Celkové výdaje

Tabulka 15 Celkové výdaje HZS krajů na rozlohu kraje (v Kč/km²)

	Pardubický	Index	Vysočina	Index	Středočeský	Index
2005	68 451 Kč		61 546 Kč		68 578 Kč	
2006	71 245 Kč	1,041	61 540 Kč	1,000	73 639 Kč	1,074
2007	75 029 Kč	1,053	65 109 Kč	1,058	76 861 Kč	1,044
2008	85 672 Kč	1,142	70 755 Kč	1,087	77 899 Kč	1,014
2009	73 912 Kč	0,863	66 425 Kč	0,939	78 848 Kč	1,012

Zdroj: Výpočty vlastní

Obrázek 17 Celkové výdaje HZS krajů na rozlohu kraje (v Kč/km²)

Zdroj: Vychází z dat tabulky č.15

Průběh celkových výdajů je velice nerovnoměrný. Určitou vzrůstající tendenci a relativně plynulý vývoj lze spatřovat u Středočeského kraje. U dalších dvou sledovaných krajů se projevuje nejen skokový nárůst, ale i prudký pokles. Prudký pokles je patrný u Pardubického kraje, kdy pokles celkových výdajů v roce 2009 činil 11 760 Kč na km², což lze vyjádřit i jako pokles celkových výdajů na km² o 15%.

Tyto anomálie ve vývoji celkových výdajů na rozlohu kraje lze přisoudit výkyvům celkových výdajů způsobených změnou především investičních výdajů. Tyto změny investičních výdajů vznikají v důsledku reakce na potřeby požární ochrany v rámci území kraje, která jsou pro jednotlivé kraje a roky individuální. Pro rok 2008 byly investiční výdaje v kraji Vysočina realizovány prostřednictvím programů a podprogramů, které jsou uvedeny v tabulce č.16. Na základě těchto programů jsou realizovány projekty týkající se rekonstrukce a modernizace hasičské zbrojnice, vybavení jednotek technikou nutnou pro záchranné akce, obnovy vozového parku apod. viz. příloha F.

Tabulka 16 Investiční kraje Vysočina za rok 2008 v Kč

Program	Rozvoj a obnova materiálně - technické základny HZS	66 477 721
Podprogram	„Racionalizace spotřeby a využití obnovitelných zdrojů energií“	780 452
Podprogram	„Opatření k ochraně životního prostředí“	1 671 149
Podprogram	„Reprodukce movitého majetku HZS“	51 095 143
Podprogram	„Reprodukce nemovitého majetku HZS“	9 927 175
Podprogram	„Pořízení, obnova a provozování ICT HZS“	3 003 802
Program	Periodická obnova základní požární techniky	14 842 722
Celkem investiční výdaje		81 320 444

Zdroj: Roční zpráva o stavu požární ochrany kraje Vysočina pro rok 2008.

Investiční výdaje nejsou stabilní součástí rozpočtu HZS krajů. Pro rok 2008 v kraji Vysočina činí investiční výdaje v hodnotě 81,3 mil Kč oproti jiným obdobím jeho významnější součást (rok 2007 – 53,3 mil. a pro rok 2009 – 46,9 mil Kč). Proto následující výpočty budu vycházet z běžných výdajů, které do takové míry nepodléhají anomáliím v jednotlivých letech.

Obrázek 18 Poměr běžných výdajů a výdajů na programové financování

Zdroj: Roční zpráva o stavu požární ochrany kraje Vysočina pro rok 2008.

B. Běžné výdaje

Tabulka 17 Běžné výdaje HZS krajů na rozlohu kraje (v Kč/km²)

	Pardubický	Index	Vysočina	Index	Středočeský	Index	Ústecký	Index
2005	56 291 Kč		48 837 Kč		59 260 Kč		82 056 Kč	
2006	57 589 Kč	1,023	50 704 Kč	1,038	60 689 Kč	1,024	84 781 Kč	1,033
2007	60 112 Kč	1,044	54 068 Kč	1,066	64 884 Kč	1,069	92 414 Kč	1,090
2008	64 233 Kč	1,069	56 220 Kč	1,040	66 859 Kč	1,030	95 951 Kč	1,038
2009	67 770 Kč	1,055	59 523 Kč	1,059	72 360 Kč	1,082	101 684 Kč	1,060

Zdroj: Výpočty vlastní

I když vývoj běžných výdajů na rozlohu kraje je pravidelnější a vyváženější než tomu bylo u celkových výdajů na rozlohu kraje, stále však neposkytuje směrodatné informace. Při předpokladu, že jsou výdaje na požární ochranu v rámci České republiky vynakládány rovnoměrně, měly by ukazatele pro jednotlivé kraje nabývat analogických hodnot. Tento předpoklad částečně splňují Pardubický a Středočeský kraj, které se pohybují okolo svého průměru v rozmezí 5%. Tomuto rámci se však vymyká kraj Vysočina a především Ústecký kraj, který se průměru těchto dvou krajů vzdaluje až o 45%. Na základě těchto informací nelze objektivně posoudit, zda výše běžných výdajů opravdu závisí na rozloze kraje či nikoliv, ale lze předpokládat, že rozloha kraje nebude směrodatným kritériem při vynakládání finančních prostředků na PO. K určení, do jaké míry bude ukazatel běžných výdajů na km² kraje objektivní, prozradí až statistické šetření.

STATISTICKÉ ŠETŘENÍ

Ukazatel výše běžných výdajů na rozlohu kraje se zdál být velice neprůkazný, a proto je nutné provést test významnosti pro koeficient korelace a tím zjistit, zda ve skutečnosti mezi těmito veličinami existuje vztah či nikoliv. Test významnosti pro koeficient korelace byl proveden vždy pro dva roky a to rok 2005 (počáteční rok pro analýzu) a pro rok 2009 (koncový rok analýzy).

Rok 2005

Hodnota výběrového koeficientu korelace	R = 0,8895
Hodnota testovacího kritéria	T = 2,6294
Kritická hranice	$t_{\alpha, n-2} = 4,3027$

Jelikož hodnota testovacího kritéria náleží oblasti přípustných hodnot, připouštíme pravdivost nulové hypotézy, která říká, že náhodné veličiny nejsou korelované.

Rok 2009

Hodnota výběrového koeficientu korelace	$R = 0,8807$
Hodnota testovacího kritéria	$T = 2,6294$
Kritická hranice	$t_{\alpha, n-2} = 4,3027$

I pro rok 2009 hypotézu H_0 připouštíme na základě toho, že hodnota testovacího kritéria nenáleží oblasti kritických hodnot. Náhodné veličiny jsou nekorelované. Tímto výrokiem je potvrzen předpoklad, že mezi velikostí běžných výdajů a rozlohou kraje neexistuje významný vztah.

Shrnutí

Ukazatel výše celkových ani posléze běžných výdajů na rozlohu kraje nevykazoval průkazné údaje. Při analýze vztahu celkových výdajů HZS krajů k rozloze kraje byly objeveny anomálie, které nelze pro účely predikce zohlednit. Anomálie byly způsobeny změnou investičních výdajů, které jsou pro jednotlivé kraje i roky individuální a sledují především potřeby požární ochrany. V rámci investičních výdajů se realizují projekty výbavy JPO potřebnou technikou, či obnovy vozového parku apod. Pro verifikaci tvrzení, zda běžné výdaje HZS krajů souvisejí s rozlohou kraje, bylo provedeno statistické šetření. Na základě negativních výsledků testu významnosti pro koeficient korelace byl ukazatel výše běžných výdajů HZS krajů na rozlohu kraje vyloučen z následného stanovení normativů.

6.3.2 Výdaje dle počtu obyvatel kraje

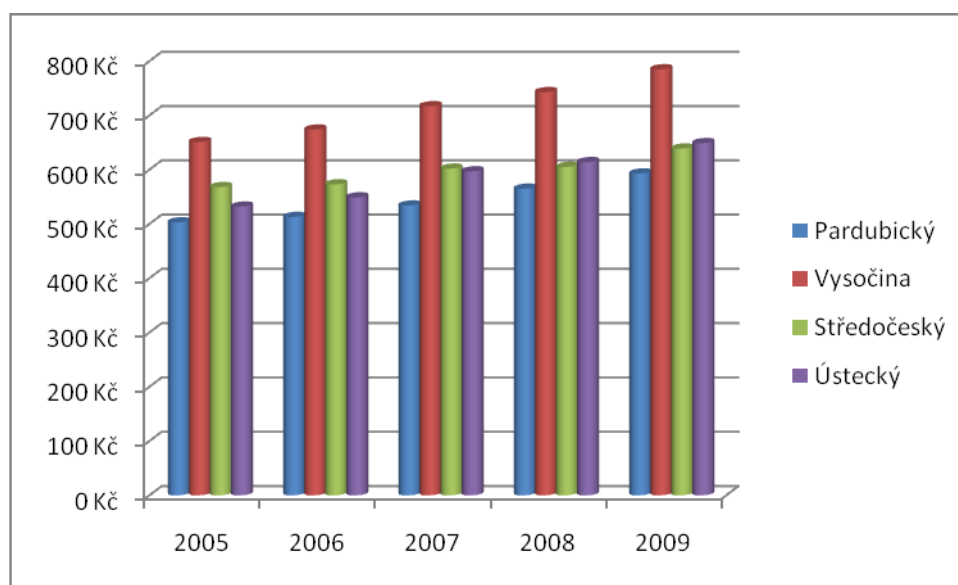
Středočeský kraj je mezi sledovanými kraji nejen největší co do rozlohy, ale i co do počtu obyvatel. Při porovnání s počtem obyvatel České republiky zaujímá Středočeský kraj hned po hlavním městě Praze druhé místo s téměř 12% obyvatelstva. V této části kapitoly budou pro účely další predikce nejvíce směrodatné kraj Vysočina a Pardubický, které mají srovnatelný počet obyvatel (pro rok 2009 cca 515 000 obyvatel).

Tabulka 18 Běžné výdaje HZS krajů na počet obyvatel kraje (v Kč/obyvatel)

	Pardubický	Index	Vysočina	Index	Středočeský	Index	Ústecký	Index
2005	503 Kč		651 Kč		568 Kč		532 Kč	
2006	513 Kč	1,020	674 Kč	1,035	573 Kč	1,009	549 Kč	1,033
2007	534 Kč	1,041	717 Kč	1,064	602 Kč	1,051	597 Kč	1,087
2008	565 Kč	1,058	743 Kč	1,036	605 Kč	1,005	614 Kč	1,027
2009	593 Kč	1,050	785 Kč	1,057	639 Kč	1,056	649 Kč	1,057

Zdroj: Výpočty vlastní

Obrázek 19 Běžné výdaje HZS krajů na počet obyvatel kraje

Zdroj: Vychází z dat tabulky č.18

Z obrázku č. 19 je zjevné, že i když kraj Vysočina i Pardubický kraj jsou co do počtu obyvatel srovnatelné kraje, tak při přepočítání běžných výdajů na počet obyvatel zde vznikají výrazné rozdíly. Při komparaci pouze Pardubického, Středočeského a Ústeckého kraje by bylo možné označit údaje, které poskytují tyto tři kraje, za směrodatné a pro další predikci rozhodující. Pro rok 2009 činí průměr těchto tří krajů 627 Kč na jednoho obyvatele a jednotlivé kraje se od tohoto průměru odlišují pouze o 6%. Obdobné je to i v předcházejících letech, kdy tyto tři kraje oscilují okolo svého průměru v maximální hranici 10%. Při zaměření pozornosti výhradně na kraj Vysočina lze usoudit, že výdaje na PO korespondují s neobvykle nízkou mírou zalidnění kraje. Kraj Vysočina je charakteristický malou hustotou zalidnění území (75 obyvatel / km²), která je hluboko pod průměrem České republiky (133 obyvatel / km²). Nižší vykazované hodnoty ukazatele běžných výdajů na km² je možné odůvodnit výrazně vyššími běžnými výdaji na jednoho obyvatele.

STATISTICKÉ ŠETŘENÍ

Ukazatel výše běžných výdajů na počet obyvatel se nezdál být dostatečně průkazným. Přesto je ale možné, že i zde se projeví vzájemný vztah výše výdajů na počet obyvatel. Test významnosti pro koeficient korelace byl použit i pro tento ukazatel.

Rok 2005

Hodnota výběrového koeficientu korelace	$r = 0,9799$
Hodnota testovacího kritéria	$T = 6,9466$
Kritická hranice $\alpha=0,05$	$t_{\alpha, n-2} = 4,3027$
Kritická hranice $\alpha=0,01$	$t_{\alpha, n-2} = 9,9248$

Jelikož hodnota testovacího kritéria padla do oblasti kritických hodnot, hypotézu H_0 zamítáme a připouštíme alternativní hypotézu H_1 . Náhodné veličiny jsou korelované (tedy existuje mezi nimi vztah).

Rok 2009

Hodnota výběrového koeficientu korelace	$r = 0,9816$
Hodnota testovacího kritéria	$T = 7,2699$
Kritická hranice $\alpha=0,05$	$t_{\alpha, n-2} = 4,3027$
Kritická hranice $\alpha=0,01$	$t_{\alpha, n-2} = 9,9248$

I pro rok 2009 je možné vyslovit stejný závěr jako pro rok 2005 a to ten, že hodnota testovacího kritéria náleží oblasti kritických hodnot, a proto hypotézu H_0 zamítáme a připouštíme alternativní hypotézu H_1 . Náhodné veličiny jsou korelované.

Shrnutí

Ukazatel výše běžných výdajů na počet obyvatel kraje se původně nezdál být směrodatným pro další predikci, avšak test významnosti pro koeficient korelace potvrdil, že na hladině významnosti $\alpha=0,05$ (tedy že s pravděpodobností 95%) jsou náhodné veličiny korelované. Pro predikci běžných výdajů na základě znalosti počtu obyvatel však tato hladina významnosti není dostačující. Při zpřísnění hladiny významnosti $\alpha=0,01$ (tedy že pravděpodobností 99%) test nepotvrzuje předchozí stanovisko a naopak stanoví, že náhodné veličiny jsou nekorelované. Z toho důvodu není ukazatel výše výdajů na počet obyvatel kraje zahrnut do další predikce.

Na základě předchozí teze vycházející z hustoty zalidnění kraje Vysočina není vhodné brát ukazatel výše výdajů na počet obyvatel jako samostatný zdroj informací o vynakládání finančních prostředků na PO. Je nutné přihlídnout k rozloze kraje, a proto pracovat s ukazatelem výše výdajů na počet obyvatel a na rozlohu kraje jako s agregovaným ukazatelem.

6.3.3 Výdaje dle počtu JPO I

Jak již bylo zmíněno v teoretické části práce, je JPO I označení pro hasičské záchranné sbory kraje. Jde o jednotku požární ochrany s územní působností zpravidla do 20 minut jízdy z místa dislokace a dobou výjezdu jednotky od vyhlášení poplachu do 2 minut. V České republice se nachází celkem 14 HZS krajů, které se dále dělí na územní pracoviště (jsou zařazeny do kategorie JPO I). V Pardubickém kraji je celkem 15 JPO I, v kraji Vysočina i v kraji Ústeckém 21 a ve Středočeském kraji 32.

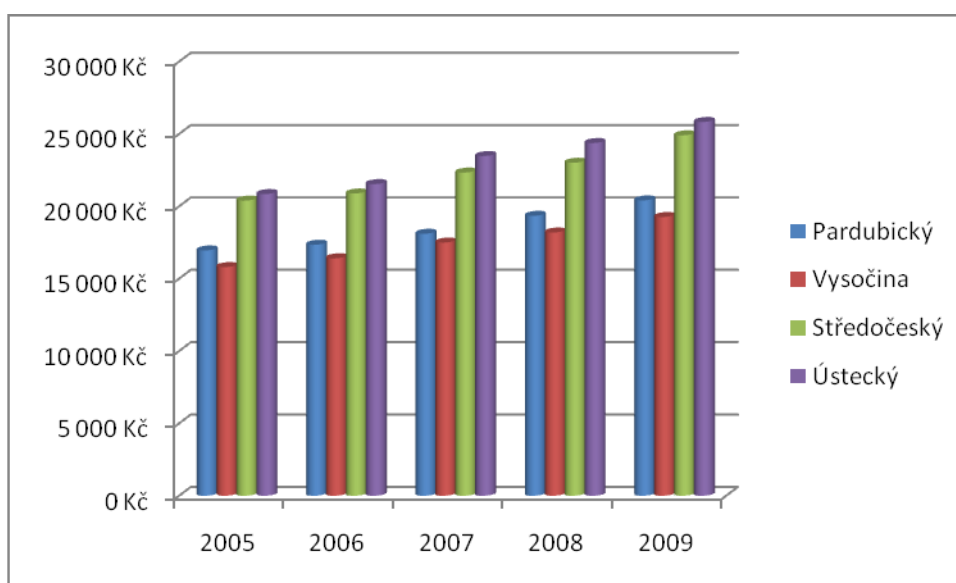
Tabulka 19 Běžné výdaje HZS krajů počet JPO I (tis. Kč / JPO I)

	Pardubický	Index	Vysočina	Index	Středočeský	Index	Ústecký	Index
2005	16 954 Kč		15 804 Kč		20 398 Kč		20 846 Kč	
2006	17 345 Kč	1,023	16 408 Kč	1,038	20 890 Kč	1,024	21 538 Kč	1,033
2007	18 105 Kč	1,044	17 497 Kč	1,066	22 334 Kč	1,069	23 477 Kč	1,090
2008	19 346 Kč	1,069	18 193 Kč	1,040	23 014 Kč	1,030	24 375 Kč	1,038
2009	20 412 Kč	1,055	19 262 Kč	1,059	24 907 Kč	1,082	25 832 Kč	1,060

Zdroj: Výpočty vlastní

Zde se vytvořily dvě skupiny s obdobnými hodnotami. První skupina, kterou tvoří kraj Vysočina a Pardubický kraj, je charakteristická nižší hodnotou ukazatele (v roce 2009 cca 20 mil. Kč na JPO I). Druhá skupina, kterou tvoří Středočeský a Ústecký kraj, je oproti předchozí skupině vyznačována vyšší hodnotou ukazatele (pro rok 2009 cca 25 mil. Kč na JPO I). Při porovnání vývoje meziročních změn, které zachycuje indexové vyjádření, jsou viditelné pravidelnosti ve vývoji změn tohoto ukazatele. Vytvoření těchto skupin však nepomáhá objasnit, zda počet JPO I je rozhodný pro výši běžných výdajů HZS jednotlivých krajů. Je tedy nutné pro verifikaci tvrzení o vlivu počtu JPO I na výši běžných výdajů HZS krajů použít korelační analýzu.

Obrázek 20 Běžné výdaje HZS krajů počet JPO I

Zdroj: Vychází z dat tabulky č.19

STATISTICKÉ ŠETŘENÍ

Ukazatel výše výdajů na počet JPO I přinesl v předcházející analýze nepřesvědčivé výsledky, a proto i u toho ukazatele je nutné použít k verifikaci statistické metody.

Rok 2005

Hodnota výběrového koeficientu korelace	$r = 0,9676$
Hodnota testovacího kritéria	$T = 5,4196$
Kritická hranice $\alpha=0,05$	$t_{\alpha, n-2} = 4,3027$
Kritická hranice $\alpha=0,01$	$t_{\alpha, n-2} = 9,9248$

Na hladině významnosti $\alpha=0,01$ hodnota testovacího kritéria leží v oblasti přípustných hodnot, a proto hypotézu H_0 připouštíme. Náhodné veličiny jsou nekorelované. Při použití mírnější hladiny významnosti $\alpha=0,05$ přináší test opačný závěr - náhodné veličiny jsou korelované.

Rok 2009

Hodnota výběrového koeficientu korelace	$r = 0,9642$
Hodnota testovacího kritéria	$T = 5,1421$
Kritická hranice $\alpha=0,05$	$t_{\alpha, n-2} = 4,3027$
Kritická hranice $\alpha=0,01$	$t_{\alpha, n-2} = 9,9248$

I pro rok 2009 na hladině významnosti $\alpha=0,01$ hypotézu H_0 připouštíme Tento výrok byl vysloven na základě toho, že hodnota testovacího kritéria patří do oblasti přípustných hodnot. Náhodné veličiny jsou tedy nekorelované.

Shrnutí

Statistické šetření ukazatele výše běžných výdajů na počet JPO I přineslo potvrzení o výroku, že existuje vztah mezi výší běžných výdajů a počtu JPO I. Toto tvrzení však bylo vyřčeno s pravděpodobností 95% a to není pro další predikci dostačující. Pro použití ukazatelů pro predikci je však požadována pravděpodobnost 99%. Tuto hranici ukazatel nespĺňuje, jelikož při hladině významnosti $\alpha=0,01$ náleží hodnota testovacího kritéria oblasti přípustných hodnot. Tímto je hypotéza, že veličiny jsou nekorelované, potvrzena. Proto i přes existenci vztahu těchto veličin na hladině významnosti $\alpha=0,05$ není ukazatel výše běžných výdajů na počet JPO I vhodný pro další predikci.

6.3.4 Výdaje dle počtu zaměstnanců HZS krajů

Jak již bylo uvedeno v teoretické části práce je uplatnění u HZS ČR dvojího druhu. Jde o pracovní poměr uzavíraný na základě zákoníku práce a dále služební poměr, který se řídí služebním zákonem. Pro následující výpočty se do počtu zaměstnanců počítají jak příslušníci HZS ČR ve služebním poměru, tak i v pracovním poměru.

Tabulka 20 Běžné výdaje HZS krajů na počet zaměstnanců

	Pardubický	Index	Vysočina	Index	Středočeský	Index	Ústecký	Index
2005	555 288 Kč		560 637 Kč		550 378 Kč		579 826 Kč	
2006	550 078 Kč	0,991	583 054 Kč	1,040	558 935 Kč	1,016	554 295 Kč	0,956
2007	579 072 Kč	1,053	612 412 Kč	1,050	600 083 Kč	1,074	602 723 Kč	1,087
2008	625 440 Kč	1,080	641 055 Kč	1,047	625 706 Kč	1,043	635 896 Kč	1,055
2009	661 307 Kč	1,057	667 523 Kč	1,041	674 323 Kč	1,078	673 891 Kč	1,060

Zdroj: Výpočty vlastní

Již z tabulky č. 20 vyplývá, že ukazatel běžných výdajů na počet zaměstnanců má pro všechny čtyři sledované kraje obdobnou hodnotu. Průměr celého zkoumaného základního souboru je 604 596 Kč a medián 604 595 Kč. Tyto statistické ukazatele jsou pro jednotlivé kraje znázorněny v tabulce č. 21.

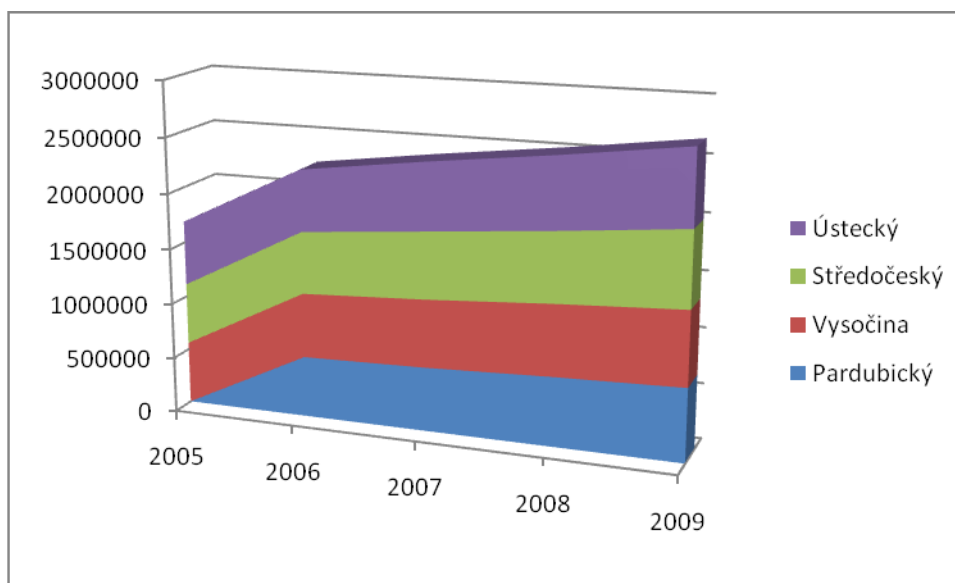
Tabulka 21 Statistické ukazatele

	Pardubický	Vysočina	Středočeský	Ústecký	Celkem
Medián	579 072	612 412	600 083	602 723	601 403
Průměr	594 237	612 936	601 885	609 326	604 596

Zdroj: Výpočty vlastní

Na základě porovnání průměru a mediánu jednotlivých krajů s průměrem a mediánem celého souboru můžeme říct, že jde o téměř totožné hodnoty. Tato shoda je do značné míry ovlivněna skutečností, že platy příslušníků a ostatních občanských zaměstnanců tvoří cca 60% běžných výdajů HZS krajů. Tento fakt však nijak neovlivňuje věrohodnost ukazatele, ale naopak umožňuje již v této fázi vyslovit, že běžné výdaje na počet zaměstnanců bude možné brát jako směrodatný ukazatel. Shodu vývoje běžných výdajů na počet zaměstnanců dokresluje obrázek č. 21.

Obrázek 21 Běžné výdaje HZS krajů na počet zaměstnanců

Zdroj: Vychází z dat tabulky č.21

STATISTICKÉ ŠETŘENÍ

Ukazatel výše výdajů na počet zaměstnanců se zdál být již z předchozí analýzy dosti průkazný, avšak i zde je nutné toto tvrzení verifikovat prostřednictvím statistického šetření.

Rok 2005

Hodnota výběrového koeficientu korelace	$r = 0,9983$
Hodnota testovacího kritéria	$T = 24,513$
Kritická hranice $\alpha=0,05$	$t_{\alpha, n-2} = 4,3027$
Kritická hranice $\alpha=0,01$	$t_{\alpha, n-2} = 9,9248$

Jelikož hodnota testovacího kritéria leží v oblasti kritických hodnot, hypotézu H_0 zamítáme a připouštíme alternativní hypotézu H_1 . Náhodné veličiny jsou s pravděpodobností 99% korelované.

Rok 2009

Hodnota výběrového koeficientu korelace	$r = 0,9999$
Hodnota testovacího kritéria	$T = 99,99$
Kritická hranice $\alpha=0,05$	$t_{\alpha, n-2} = 4,3027$
Kritická hranice $\alpha=0,01$	$t_{\alpha, n-2} = 9,9248$

I pro rok 2009 hypotézu H_0 zamítáme a připouštíme alternativní hypotézu H_1 . Tento výrok byl vysloven na základě toho, že hodnota testovacího kritéria patří do oblasti kritických hodnot. Náhodné veličiny jsou s pravděpodobností 99% korelované.

Shrnutí

Ukazatel výše výdajů na počet zaměstnanců již v první fázi analýzy působil jako velice průkazný ukazatel. Toto tvrzení však není možné brát jako pravdivé, dokud není podloženo statistickým šetřením. Jelikož test významnosti pro koeficient korelace potvrdil, jak s pravděpodobností 95%, tak i posléze s pravděpodobností 99%, že náhodné veličiny jsou korelované, bude tento ukazatel směrodatný pro další predikci. V následující kapitole bude na základě této analýzy stanoven normativ výše běžných výdajů na počet zaměstnanců.

6.3.5 Výdaje dle počtu mimořádných událostí

Mezi mimořádné události patří požáry, technické havárie, dopravní nehody, živelné pohromy apod. V roce 2009 bylo zaznamenáno celkem 97 263 mimořádných událostí, což si vyžaduje zásah jednotek požární ochrany každých pět a půl minuty. Mezi tyto hodnoty nejsou zařazeny plané poplachy (ohlášení neexistující mimořádné události), které pro rok 2009 činily v rámci České republiky 8 251 bezdůvodných výjezdů jednotek požární ochrany.

Jelikož čas a místo vzniku mimořádné události jsou zcela nepředvídatelné veličiny, je nutné, aby jednotky požární ochrany byly připraveny zasáhnout v kterýkoliv okamžik a na kterémkoliv místě České republiky a tím eliminovat popř. omezit negativní dopady mimořádné události.

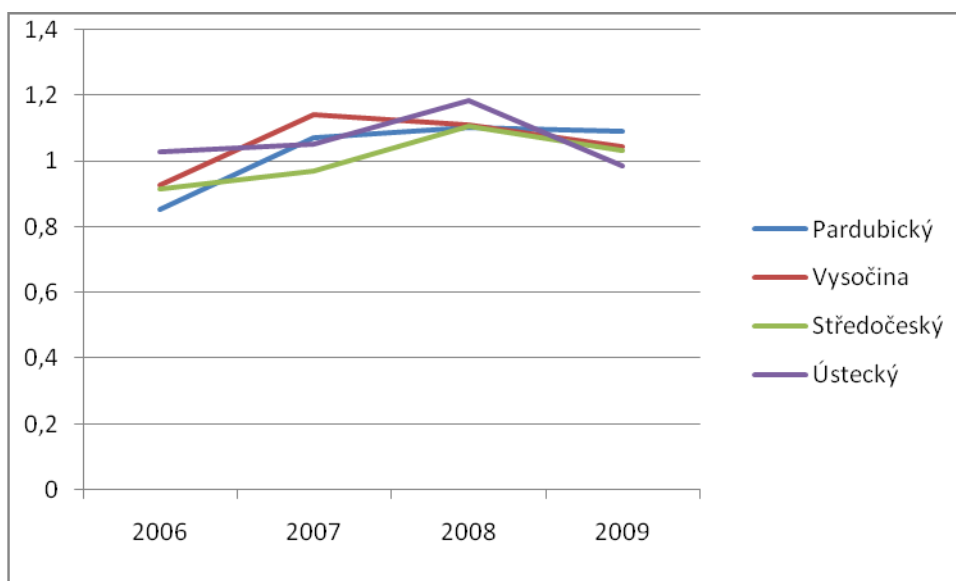
Tabulka 22 Běžné výdaje HZS krajů na MÚ (Kč/MÚ)

	Pardubický	Index	Vysočina	Index	Středočeský	Index	Ústecký	Index
2005	55 263 Kč		54 161 Kč		58 579 Kč		51 093 Kč	
2006	47 272 Kč	0,855	50 246 Kč	0,928	53 685 Kč	0,916	52 587 Kč	1,029
2007	50 574 Kč	1,070	57 261 Kč	1,140	52 141 Kč	0,971	55 322 Kč	1,052
2008	55 733 Kč	1,102	63 636 Kč	1,111	57 770 Kč	1,108	65 594 Kč	1,186
2009	60 787 Kč	1,091	66 467 Kč	1,044	59 794 Kč	1,035	64 627 Kč	0,985

Zdroj: Výpočty vlastní

Ukazatel běžných výdajů na počet mimořádných událostí má dle indexového vývoje, který je zachycen na obrázku č. 22, patrný identický průběh ve všech sledovaných krajích. Jedinou nepravdělností ve vývoji je rok 2008. Tato odchylka však nepřesáhla 10% průměru všech hodnot indexu, a proto je již v této fázi možné vyslovit výrok, že jak ukazatel běžných výdajů na počet zaměstnanců, tak i hodnota běžných výdajů na počet mimořádných událostí budou pro následující predikci rozhodné ukazatelé. Tento výrok bude v následujícím textu verifikován.

Obrázek 22 Vývoj ukazatele běžných výdajů na počet MÚ

Zdroj: Vychází z dat tabulky č.22

STATISTICKÉ ŠETŘENÍ

Jak již bylo uvedeno výše, ukazatel běžných výdajů na počet mimořádných událostí je možné považovat za objektivní ukazatel. Pro verifikaci toho tvrzení je nutné provést test významnosti pro koeficient korelace.

Rok 2005

Hodnota výběrového koeficientu korelace	$r = 0,9954$
Hodnota testovacího kritéria	$T = 14,693$
Kritická hranice $\alpha=0,05$	$t_{\alpha, n-2} = 4,3027$
Kritická hranice $\alpha=0,01$	$t_{\alpha, n-2} = 9,9248$

Na hladině významnosti $\alpha=0,01$ hodnota testovacího kritéria náleží oblasti kritických hodnot, a proto hypotézu H_0 zamítáme a připouštíme alternativní hypotézu H_1 . Náhodné veličiny jsou korelované.

Rok 2009

Hodnota výběrového koeficientu korelace	$r = 0,9954$
Hodnota testovacího kritéria	$T = 24,222$
Kritická hranice $\alpha=0,05$	$t_{\alpha, n-2} = 4,3027$
Kritická hranice $\alpha=0,01$	$t_{\alpha, n-2} = 9,9248$

Hodnota testovacího kritéria náleží oblasti kritických hodnot, a proto hypotézu H_0 zamítáme a připouštíme alternativní hypotézu H_1 . Náhodné veličiny jsou s pravděpodobností 99% korelované.

Shrnutí

Obdobně jako tomu bylo u ukazatele výše běžných výdajů na počet zaměstnanců i zde byly již v první fázi analýzy viditelné známky věrohodnosti tohoto ukazatele. Průměrná hodnota tohoto ukazatele činí pro rok 2009 na jednu mimořádnou událost 62 918 Kč a jednotlivé kraje oscilují kolem této hranice v rozmezí 5%. Statistickým šetřením bylo potvrzeno, že s 99%pravděpodobností mezi běžnými výdajů HZS krajů a počtem mimořádných událostí existuje vztah. Na základě těchto informací lze označit, že běžné výdaje HZS krajů úzce souvisejí s počtem mimořádných událostí. Znamená to, že vynaložené finanční prostředky na PO jsou v rámci území České republiky vynakládány rovnoměrně.

6.3.6 Výdaje dle počtu obcí v kraji

Počet obcí ve Středočeském kraji je 1 146, v kraji Vysočina 704, v Pardubickém kraji 451 a 345 obcí se nachází na území Ústeckého kraje. Počet obcí v kraji spolu s jeho rozlohou a celkovým počtem obyvatel napovídá o rozložení obyvatelstva. Dislokace jednotek požární ochrany se provádí na základě potřeby plošného pokrytí, které je determinováno stupněm nebezpečí území. Mezi kritéria stupně nebezpečí patří i charakteristika sídel. V případě větších měst lze území považovat za středně nebezpečné a v případě menších vesnic či samot za nebezpečné či jen málo nebezpečné.

Tabulka 23 Běžné výdaje HZS krajů na počet obcí v kraji

	Pardubický	Index	Vysočina	Index	Středočeský	Index	Ústecký	Index
2005	563 907		471 445		569 588		1 236 636	
2006	576 911	1,023	489 467	1,038	583 321	1,024	1 277 697	1,033
2007	602 184	1,044	521 942	1,066	623 647	1,069	1 392 732	1,090
2008	643 468	1,069	542 712	1,04	642 632	1,03	1 446 034	1,038
2009	678 902	1,055	574 601	1,059	695 506	1,082	1 532 435	1,060

Zdroj: Výpočty vlastní

V tabulce č. 23 byla prokázána teorie o dislokaci jednotek požární ochrany na základě kritéria nebezpečí území. Kraj Vysočina je specifický oproti ostatním krajům vysokým počtem malých obcí. Dle kritéria charakteristiky sídel lze obhájit nižší hodnotu běžných výdajů na jednu obec v kraji Vysočina. Tato teorie je potvrzena i hodnotou ukazatele Ústeckého kraje, který se zcela vymyká hodnotám zjištěných u ostatních krajů. Ústecký kraj je oproti kraji Vysočina charakteristický nižším počtem obcí, které se vykazují vyšší mírou zalidnění. Na základě této teorie lze označit finanční prostředky vynaložené na zajištění PO jako oprávněné.

6.3.7 Shrnutí

V této části kapitoly bylo na základě komparace kraje Vysočina, Ústeckého, Pardubického a Středočeského kraje hodnoceno, zda jsou finanční prostředky na zajištění PO vynakládány rovnoměrně v rámci České republiky, nebo zda jsou zohledňovány specifické charakteristiky krajů.

Porovnávané ukazatele výše běžných výdajů na počet obyvatel i na rozlohu přinesly pouze dílčí závěry. Kraj Vysočina oproti porovnávaným krajům dosahoval velice nízkých hodnot výdajů na km², ale naopak při přepočtu běžných výdajů na jednoho obyvatele dosahoval nadprůměrných výsledků. Proto je možné říci, že běžné výdaje na činnost HZS krajů nelze odůvodnit na základě individuálního ukazatele, jako je počet obyvatel ani rozloha kraje, ale je nutné přihlídnout k těmto ukazatelům a pracovat s nimi jako s agregovaným ukazatelem.

Při analýze, zda výdaje HZS krajů jsou ovlivněny počtem obcí v kraji, bylo zjištěno, že ukazatel výše výdajů na počet obcí neočekávaně koresponduje s ukazatelem výše výdajů na rozlohu kraje. Tento závěr potvrzuje předchozí tezi v tom, že finanční prostředky vynakládané na činnost HZS krajů zohledňují specifické charakteristiky jednotlivých krajů.

Poslední dva ukazatele výše výdajů na počet zaměstnanců a počet mimořádných událostí v kraji přinesl nejpřesvědčivější výsledky. Ukazatel výše výdajů na počet zaměstnanců je do značné míry ovlivněn tím, že platy příslušníků a ostatních občanských zaměstnanců tvoří cca 60% běžných výdajů HZS krajů. Tento fakt však nijak neovlivňuje věrohodnost ukazatele, ale naopak umožňuje ho brát jako směrodatný ukazatel pro predikaci běžných výdajů, která bude na základě regresní analýzy provedená v následující části textu. Také ukazatel výše výdajů na počet mimořádných událostí prokázal, že v rámci sledovaných krajů je dosahováno obdobných hodnot. Pro rok 2009 jsou průměrné běžné výdaje na jednu mimořádnou událost 62 918 Kč a jednotlivé kraje oscilují okolo této hranice v rozmezí 5%. Pro jednoznačnost tohoto ukazatele, kterou potvrdilo i statistické šetření, byl ukazatel zahrnut do predikčního modelu.

Z výsledků komparace lze jednoznačně potvrdit, že finanční prostředky vynakládané na činnost HZS jednotlivých krajů zohledňují specifické charakteristiky krajů. Odstranění a eliminace vzniklých mimořádných událostí je hlavní činností HZS krajů. Jelikož běžné výdaje na jednu mimořádnou událost dosahují u sledovaných krajů téměř identické hodnoty, lze označit finanční prostředky vynakládané na činnost HZS ČR v rámci České republiky jako účelné.

6.4 Predikce výdajů HZS vybraných krajů

Predikce výdajů je realizována na základě vypočtených ukazatelů v předchozí kapitole. Dle zjištěných výsledků bude stanoven normativ vycházející z ukazatelů výše běžných výdajů na počet zaměstnanců a na počet mimořádných událostí. Na základě takto stanoveného normativu bude možné předem odhadnout výši běžných výdajů na základě známých skutečností, jako je již zmiňovaný počet zaměstnanců nebo mimořádných událostí.

6.4.1 Stanovení normativu

Normativy byly stanoveny na základě regresní analýzy, která spočívá v odhadu závislé veličiny na základě znalosti veličiny jiné. Za veličinu závislou budeme považovat výši běžných výdajů a za veličinu známou (nebo též nezávislou) počet zaměstnanců a počet mimořádných událostí.

Charakteristika regresní analýzy

Cílem regresní analýzy je najít takovou funkci $\hat{y} = a + bx$, která bude co nejvíce „přiléhat“ k naměřeným hodnotám tak, že součet čtverců reziduí bude minimální.³⁷

Výpočtové tvary parametrů a , b dle metody nejmenších čtverců:

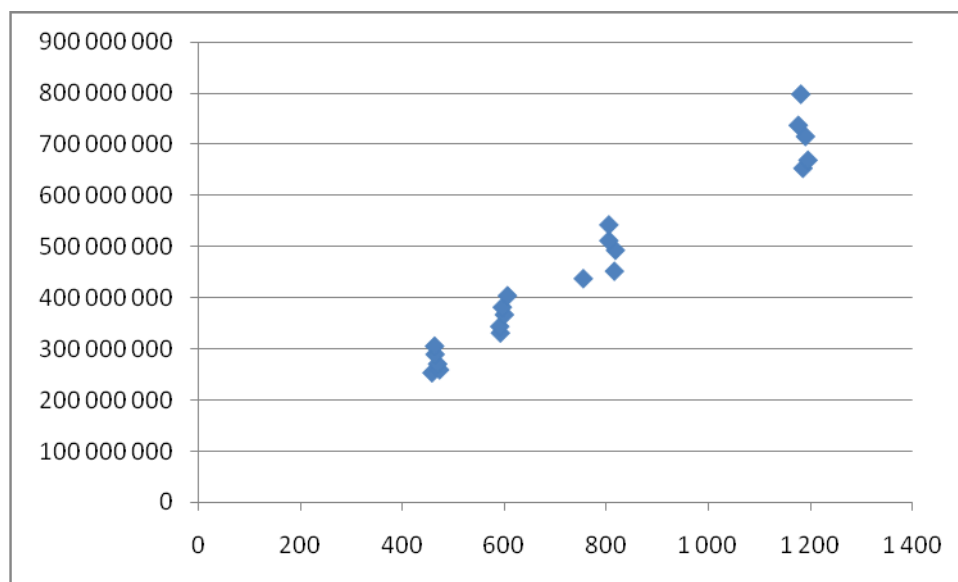
$$b = \frac{n \sum_{i=1}^n x_i \times y_i - \sum_{i=1}^n x_i \sum_{i=1}^n y_i}{n \sum_{i=1}^n x_i^2 - (\sum_{i=1}^n x_i)^2}$$

$$a = \frac{\sum_{i=1}^n y_i - b \sum_{i=1}^n x_i}{n}$$

6.4.2 Normativ na počet zaměstnanců

Výchozím krokem pro určení odhadu regresní funkce bylo zobrazení závislých hodnot (výše běžných výdajů) a nezávislých hodnot (počet zaměstnanců) do grafické podoby viz. obrázek č. 20. Graf prozrazuje, že odhad regresní přímky bude mít lineární průběh a **tedy** model bude ve tvaru $\hat{y} = \alpha + \beta x$.

Obrázek 23 Závislost běžných výdajů na počtu zaměstnanců

Zdroj: ZPRACOVÁNÍ VLASTNÍ

Odhad regresní funkce: $\hat{y} = 2\,077\,649,028 + 602\,136,388 x$

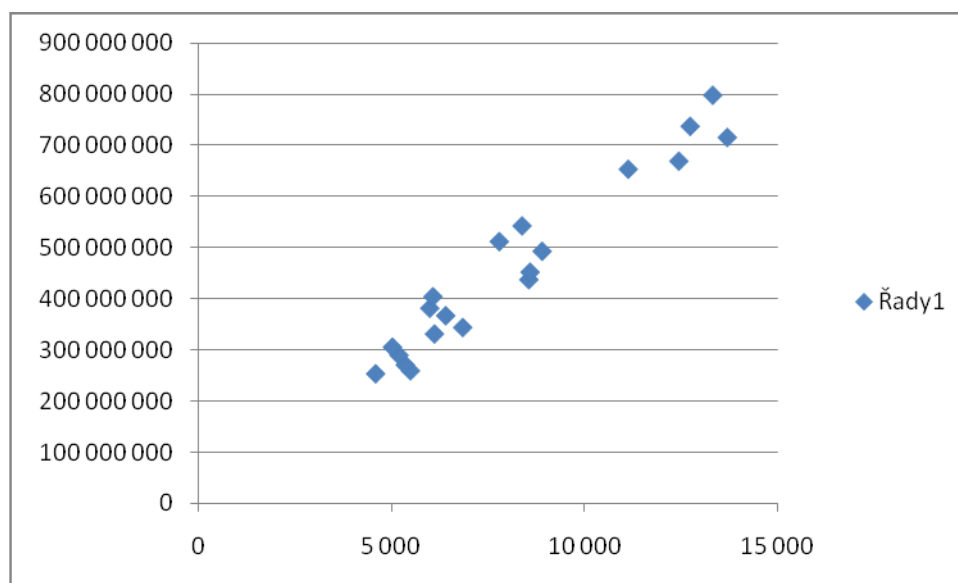
³⁷ KUBANOVÁ, J., *Statistické metody pro ekonomickou a technickou praxi*. 2. vyd., Bratislava: Statis, 2004. 249 s. ISBN 80-85659-37-9

Na základě takto stanoveného odhadu regresní funkce lze odhadnout výši běžných výdajů. Za hodnotu x je možné dosadit jakýkoliv počet zaměstnanců a odhadovaný výsledek (\hat{y}) určí očekávanou výši běžných výdajů. Pro příklad je zvoleno 1 000 zaměstnanců, po dosazení do rovnice (odhadu regresní funkce) je známa odhadovaná výše běžných výdajů, která pro 1 000 zaměstnanců činí 604 213 000 Kč za rok.

6.4.3 Normativ na počet mimořádných událostí

Analýza opět vychází ze základního kroku a to určení druhu závislosti pomocí grafu (obrázek č. 21). Z grafického znázornění je patrné, že se jedná o lineární závislost, a tudíž je případné použít opět stejný model. Odhad regresní přímky bude mít lineární tvar $\hat{y} = \alpha + \beta x$.

Obrázek 24 Závislost běžných výdajů na počtu mimořádných událostí

Zdroj: ZPRACOVÁNÍ VLASTNÍ

Odhad regresní funkce: $\hat{y} = 6\,393\,790 + 55\,823,24 x$

Odhadu regresní funkce lze aplikovat na zjištění výše běžných výdajů na základě známého počtu mimořádných událostí. Hodnotu x je možné nahradit libovolným počtem zaměstnanců a odhadovaný výsledek (\hat{y}) stanoví odhadovanou výši běžných výdajů. Pro příklad je stanoveno 10 500 mimořádných událostí za rok. Po výpočtu odhadu regresní funkce je zjištěno, že při počtu událostí 10 500 za rok lze očekávat výši běžných výdajů v hodnotě 592 537 810 Kč za rok.

Shrnutí

Na základě statisticky ověřených ukazatelů byly v této části kapitoly stanoveny normativy, podle kterých lze určit odhadovanou výši běžných výdajů na základě známých hodnot počtu zaměstnanců a počtu mimořádných událostí. Pro predikci běžných výdajů na základě počtu zaměstnanců lze použít vztah $\hat{y} = 2\,077\,649,028 + 602\,136,388 x$. V případě známého počtu mimořádných událostí lze použít vztah $\hat{y} = 6\,393\,790 + 55\,823,24 x$, který zjistí odhadovanou hodnotu běžných výdajů.

Závěr

Cílem diplomové práce bylo podat aktuální a souhrnné informace o fungování Hasičského záchranného sboru ČR.

System požární ochrany se v jednotlivých zemích liší způsobem organizace a také výší výdajů vynaložených na její zajištění. Trendem, který se projevuje především ve skandinávských zemích, je rostoucí stupeň privatizace těchto služeb. V Dánském království je přes 60 % požárních stanic provozováno soukromou organizací Falck. Českou republiku při posuzování výše vynaložených prostředků na zajištění požární ochrany k HDP lze přirovnat k USA.

Při hodnocení efektivnosti vynakládaných prostředků na činnost HZS byly porovnávány výdaje ze státního rozpočtu na činnost HZS ČR k HDP s uchráněnými hodnotami u požáru k HDP. Ukazatelé vykazují ve sledovaném období 2005 - 2009 téměř identickou hodnotu. Uchráněné hodnoty u požáru k HDP však nezahrnuje ostatní typy záchranných aktivit HZS ČR (př. živelné pohromy, dopravní nehody apod.), které tvoří 80 % z celkové činnosti HZS ČR. Na základě těchto údajů lze označit přínosy HZS ČR oproti výdajům na jejich činnost za několikanásobně vyšší a tedy efektivní.

Při hodnocení stavu služebního zákona byly vymezeny výhody a nevýhody služebního poměru. Převaha výhod služebního poměru byla patrná. Proto by se zákonodárci měli sjednotit na znění služebního zákona, aby byl překlenut problém nejasností a nestability, který současný stav přináší. Současné znění služebního zákona umožňuje, aby i někteří administrativní pracovníci mohli čerpat stejných výhod služebního poměru, které byly v původním smyslu určeny především pro hasiče záchranáře. Celkový počet „suchých hasičů“, kteří jsou zařazeni do služebního poměru, se pohybuje okolo 3 000 osob (v roce 2008 jde o 2 865 osob a v roce 2009 o 3 015 osob). Zde se naskýtá příležitost, jak by mohlo být ušetřeno značné množství finančních prostředků. Jednou z možností je buď přesunout tyto osoby ze služebního do pracovního poměru, anebo jim alespoň omezit přístup k některým výhodám služebního poměru.

Hlavním cílem práce bylo analyzovat finanční prostředky vynakládané na činnost HZS krajů v rámci České republiky, který byl podmíněn splněním dílčího cíle a to identifikace směrodatných ukazatelů. Identifikace těchto ukazatelů byla provedena komparací výdajů HZS kraje Vysočina, Středočeského, Pardubického a Ústeckého kraje v letech 2005-2009. Z výsledků komparace lze jednoznačně potvrdit, že finanční prostředky vynakládané na činnost HZS jednotlivých krajů zohledňují jejich specifické charakteristiky. Eliminace vzniklých mimořádných událostí je hlavní činností HZS krajů. Jelikož běžné výdaje na jednu mimořádnou událost dosahují u sledovaných krajů téměř identické hodnoty (průměr roku 2009 činí 62 918 Kč na jednu mimořádnou událost), lze označit finanční prostředky vynakládané na činnost HZS ČR v rámci České republiky, i přes nutnost zohlednění specifických charakteristik krajů, jako účelné.

Pro sestavení modelu, podle kterého bude možné stanovit odhadovanou výši výdajů jednotlivých HZS krajů, jsou aplikovány výsledky, které vyplynuly z komparace. Jako ukazatel s nejlepší vypovídací schopností je možné považovat ukazatel výše běžných výdajů na počet zaměstnanců HZS kraje a na počet mimořádných událostí v kraji. Ukazatel výše výdajů na počet zaměstnanců je do značné míry ovlivněn tím, že platy příslušníků a ostatních občanských zaměstnanců tvoří cca 60% běžných výdajů HZS krajů. Tento fakt však nijak neovlivňuje věrohodnost tohoto ukazatele.

Pro predikci běžných výdajů byla použita regresní analýza. Model ve tvaru $\hat{y} = 2\,077\,649,028 + 602\,136,388 x$ stanoví na základě známého počtu zaměstnanců HZS kraje výši běžných výdajů HZS kraje. Obdobně model ve tvaru $\hat{y} = 6\,393\,790 + 55\,823,24 x$ určí odhadovanou výši běžných výdajů na základě známého počtu mimořádných událostí v kraji.

Z údajů vyplývá, že stanovené cíle práce byly splněny.

Literatura:

1. European Conference of Ministers of Transport. *Statistical report on road accidents*. 1. vyd., Paris: European Conference of Ministers of Transport, 2000. 82 s. ISBN 92-821-0254-8.
2. HANUŠ, Z. *Plošné pokrytí sil a prostředků jednotek požární ochrany v ČR*. 3. vyd., Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2006. 10 s. ISBN: 80-86634-02-9.
3. JANATA, J.; HLADÍK, V.; KOTÁK, J. *Požáry v českých zemích*. 1. vyd., Praha: Professional Publishing, 2009. 98 s. ISBN 978-80-86946-96-2.
4. KUBANOVÁ, J., *Statistické metody pro ekonomickou a technickou praxi*. 2. vyd., Bratislava: Statis, 2004. 249 s. ISBN 80-85659-37-9.
5. LINHART, P.; ŠILHÁNEK, B., *Ochrana obyvatelstva v Evropě*. 1. vyd., Praha: MV- generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2005. 196 s. ISBN 80-86640-55-8.
6. Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. *Koncepce ochrany obyvatelstva*. 1. vyd., Praha : MV-generální ředitelství HZS ČR, 2003. 34 s. ISBN 80-86640-13-2.
7. PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, J., *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
8. ROUDNÝ, R.; LINHART, P., *Krizový management 1*. 1. vyd., Pardubice: Univerzita Pardubice, 2004. 97 s. ISBN 80-7194-674-5.
9. ŠILHÁNEK, B.; DVORÁK, J., *Stručná historie ochrany obyvatelstva v našich podmínkách*. 1. vyd. Příbram: MV-generální ředitelství HZS ČR 2003. 176 s. ISBN 80-86640-12-4
10. ZEMAN, M.; MIKA, O., *Integrovaný záchranný systém*. 1. vyd., Brno: Vysoké učení technické v Brně, 2007. 51 s. ISBN 978-80-214-3448-6.

PERIODIKA

11. BROŽEK, A. Alexandrijská knihovna. *Národní knihovna* [online]. 2002, č.2 [cit. 30. 1. 2010]. Dostupné z WWW < <http://full.nkp.cz/nkkkr/NKKR0202.html>>.
12. KOPÁČEK, P. První call centrum linky 112 slaví kulaté výročí. *Rescue* [online]. Duben 2009 [cit. 2.6. 2009]. Dostupné z WWW:<<http://www.rescue.cz/zajimavosti/clanek/prvni-call-centrum/>>
13. ROBINSON, B. London's Burning: The Great Fire. *BBC* [online]. 2009 [cit. 5.11.2009]. Dostupné z WWW: <http://www.bbc.co.uk/history/british/civil_war_revolution/great_fire_01.shtml>.
14. VYKOUKAL, J. *112*. Záchraný úvar HZS ČR, 2009, roč. 8, č. 2, s. 5-6.

LEGISLATIVA

15. Zákon č 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), v platném znění.
16. Zákon č. 133/1985 Sb. o požární ochraně.
17. Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky.
18. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému.
19. Zákon č. 361/2003 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon).
20. Zákon o státním rozpočtu na rok 2001-2010.
21. Vyhláška č. 434 Ministerstva zdravotnictví ČR ze dne 28. července 1992 o zdravotnické záchranné službě.
22. Vyhláška č. 324 Ministerstva vnitra ČR ze dne 29. srpna 2001, kterou se stanoví požadavky na fyzickou a zdravotní způsobilost HZS ČR.
23. Vyhláška č. 247 Ministerstva vnitra ČR ze dne 22. června 2001 o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany.
24. Usnesení Vlády České Republiky ze dne 19. května 1993 č. 246.
25. Usnesení Vlády České republiky ze dne 3. dubna 2002 č. 350 + P o změně usnesení vlády z 19.dubna 2000 č. 391, k zavedení jednotného evropského čísla tísňového volání – 112 v České republice.

INTERNÍ AKTY

26. MV-generální ředitelství HZS ČR. *Statistická ročenka za rok 1999-2009*. [online]. Dostupné z WWW<<http://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-rocenky-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>>.
27. Roční zpráva o stavu požární ochrany v kraji Vysočina za rok 2005 – 2009.
28. Roční zpráva o stavu požární ochrany ve Středočeském kraji za rok 2005 – 2009.
29. Roční zpráva o stavu požární ochrany v Ústeckém kraji za rok 2005 – 2009.
30. Roční zpráva o stavu požární ochrany v Pardubickém kraji za rok 2005 – 2009.
31. ŠTĚPÁNEK, M. *Sbírka interních aktů řízení generálního ředitele hasičského záchranného sboru České republiky*. [online]. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2009 [cit. 30.1. 2010]. Dostupné na WWW<http://www.hzspa.cz/informace/kestazeni/GR_25_2009.pdf>.
32. ŠTĚPÁNEK, M. *Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí* [online]. Praha: MV- generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2009 [cit. 2.12. 2009]. Dostupné na WWW< <http://www.hasici-vysocina.cz/index.php?menu=237>>.
33. ŠTĚPÁNEK, M. *Řád výkonu služby v jednotkách HZS podniků, SDH obcí a SDH podniků* [online]. Praha : MV- generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2009 [cit. 8.12. 2009]. Dostupné na WWW <<http://www.hzscr.cz/clanek/rad-vykonu-sluzby-v-jednotkach-hzs-podniku-sdh-obci-a-sdh-podniku.aspx>>.
34. ŠTĚPÁNEK, M. *Roční zpráva o činnosti* [online]. Praha : MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. 2008 [cit. 12.11.2009]. Dostupné na < <http://www.hzscr.cz/clanek/rocnizprava-o-cinnosti-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr-v-roce-2008.aspx>>.

INTERNETOVÉ ZDROJE

35. *ECall: Time saved = lives saved* [online]. 4.2.2010 [cit. 1.4.2010]. Ec.europa. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/information_society/activities/esafety/ecall/index_en.htm>.
36. GUARDIANO, J; HAARMEYER , D; POOLE, R. Fire Protection Privatization : A Cost-Effestive Approach to Public Safety. *Reason* [online]. 1992, Říjen, [cit.

- 16.3.2010]. Dostupné z WWW: <<http://reason.org/files/c2bbfe415eccfdff424a2bf7c8a20585.pdf>>.
37. *Historie profesionální požární ochrany v českých zemích* [online] 2009 [cit. 12.11.2009]. Hzscr. Dostupné z WWW <<http://www.hzscr.cz/clanek/historie-historie-profesionalni-pozarni-ochrany-v-ceskych-zemich.aspx>>.
38. *Kalkulačka pro jednostranné zvýšení nájemného v roce 2008*. [online]. MMR 2008 [cit. 15.4. 2010]. Dostupné na WWW <<http://www.mmr.cz/Bytova-politika/Kalkulacka-najemneho/Kalkulacka-pro-zvyseni-najemneho-v-roce-2008>>.
39. KOPÁČEK, P. *Volání na tísňové linky v roce 2008* [online]. 2009 [cit. 30.1.2010]. Hzscr. Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/volani-na-tisnove-linky-v-roce-2008.aspx>>.
40. Oficiální stránky HZS ČR Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz>>.
41. Oficiální stránky Ministerstva vnitra ČR Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz>>
42. PECL, J. *Jednotky PO* [online]. Praha : MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2009 [cit. 24.10. 2009]. Dostupné z WWW <<http://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-218325.aspx>>.
43. *Regiony, města, obce*. [online]. ČSÚ, 2010 [cit. 18.3. 2010]. Dostupné z WWW <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/regiony_mesta_obce_souhrn>.
44. *Svatý Florian-patron hasičů* [online]. 2008 [cit. 30.11.2009]. Jsdhbucovice. Dostupné z WWW:<<http://jsdhbucovice.webgarden.cz/svaty-florian-patron-hasicu>>.
45. *Tísňová volání v České republice* [online]. 17.3.2009 [cit. 25.10.2009]. Hzscr. Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/tisnova-volani-v-ceske-republice.aspx>>.
46. *V Bruselu schválen Evropský den 112* [online]. 2010 [cit. 17.1.201]. Hzscr. Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/v-bruselu-schvalen-evropsky-den-112.aspx>>.
47. *Vývoj a současný stav ZZS KHK* [online]. 2007 [cit. 30.11.2009]. Zzskhk. Dostupné z WWW: <<http://www.zzskhk.cz/vyvoj-soucasny-stav-zzs-khk.html>>.

Seznam zkratek, obrázků, tabulek a příloh

Seznam zkratek

ČSÚ	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
H_0	Nulová hypotéza
H_1	Alternativní hypotéza
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
IP	Investiční program
IZS	Integrovaný záchranný systém
JPO	Jednotka požární ochrany
MVČR	Ministerstvo vnitra České republiky
OSS	Organizační složka státu
PO	Požární ochrana
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
SR	Státní rozpočet
SZ	Sociální zabezpečení
UH	Uchráněná hodnota
ZZS	Zdravotnická záchranná služba

Seznam obrázků

<i>Obrázek 1 Svatý Florián</i>	9
<i>Obrázek 2 Požár Prahy 1541</i>	10
<i>Obrázek 3 České Budějovice 1641</i>	11
<i>Obrázek 4 MV-generální ředitelství HZS ČR</i>	13
<i>Obrázek 5 Rub a líc praporu záchranného útvaru</i>	14
<i>Obrázek 6 Organizační struktura HZS ČR</i>	15
<i>Obrázek 7 Počet jednotek HZS podniku a SDH podniku v letech 1999-2007</i>	20
<i>Obrázek 8 Centra tísňového volání</i>	34
<i>Obrázek 9 Počet volání na tísňové linky 2005-2008</i>	36
<i>Obrázek 10 Systém eCall</i>	37
<i>Obrázek 11 Struktura výdajů ministerstva vnitra</i>	39
<i>Obrázek 12 Struktura mimořádných událostí v roce 2009 za ČR</i>	42
<i>Obrázek 13 Náklady hasičských organizací k HDP v %</i>	43
<i>Obrázek 14 Věk zaměstnanců HZS (muži)</i>	47
<i>Obrázek 15 Vývoj poměru „mokrých a suchých hasičů“</i>	50
<i>Obrázek 16 Mapa krajů</i>	52
<i>Obrázek 17 Celkové výdaje HZS krajů na rozlohu kraje (v Kč/km²)</i>	55
<i>Obrázek 18 Poměr běžných výdajů a výdajů na programové financování</i>	56
<i>Obrázek 19 Běžné výdaje HZS krajů na počet obyvatel kraje</i>	59
<i>Obrázek 20 Běžné výdaje HZS krajů počet JPO I</i>	62
<i>Obrázek 21 Běžné výdaje HZS krajů na počet zaměstnanců</i>	64
<i>Obrázek 22 Vývoj ukazatele běžných výdajů na počet MÚ (Kč/MÚ)</i>	67
<i>Obrázek 23 Závislost běžných výdajů na počtu zaměstnanců</i>	71
<i>Obrázek 24 Závislost běžných výdajů na počtu mimořádných událostí</i>	72

Seznam tabulek

<i>Tabulka 1 Podíl HZS podniků SDH podniku na záchranných akcích</i>	19
<i>Tabulka 2 Základní početní stavy JSDH obce</i>	21
<i>Tabulka 3 Minimální vybavenost jednotky SDH obce</i>	22
<i>Tabulka 4 Minimální rozsah osobních ochranných prostředků člena</i>	23
<i>Tabulka 5 Počet volání na tísňové linky 2005-2008</i>	36
<i>Tabulka 6 Rozpočet MV ČR 1/2 v tisících Kč</i>	38
<i>Tabulka 7 Rozpočet MV ČR 2/2 v tisících Kč</i>	38
<i>Tabulka 8 Výdaje státního rozpočtu na HZS ČR k HDP a UH k HDP</i>	41
<i>Tabulka 9 Náklady hasičských organizací k HDP v %</i>	42
<i>Tabulka 10 Minimální počet bodů pro splnění disciplíny</i>	46
<i>Tabulka 11 Věk zaměstnanců HZS (muži)</i>	47
<i>Tabulka 12 Výsluhový příplatek podle průměrného platu</i>	48
<i>Tabulka 13 Přehled pozic HZS ČR</i>	50
<i>Tabulka 14 Základní charakteristiky vybraných krajů</i>	53
<i>Tabulka 15 Celkové výdaje HZS krajů na rozlohu kraje (v Kč/km²)</i>	54
<i>Tabulka 16 Investiční kraje Vysočina za rok 2008 v Kč</i>	56
<i>Tabulka 17 Běžné výdaje HZS krajů na rozlohu kraje (v Kč/km²)</i>	57
<i>Tabulka 18 Běžné výdaje HZS krajů na počet obyvatel kraje (v Kč/obyvatel)</i>	59
<i>Tabulka 19 Běžné výdaje HZS krajů počet JPO I (tis. Kč / JPO I)</i>	61
<i>Tabulka 20 Běžné výdaje HZS krajů na počet zaměstnanců</i>	63
<i>Tabulka 21 Statistické ukazatele</i>	64
<i>Tabulka 22 Běžné výdaje HZS krajů na MÚ (Kč/MÚ)</i>	66
<i>Tabulka 23 Běžné výdaje HZS krajů na počet obcí v kraji</i>	69

Seznam příloh

<i>Příloha A Extrémně hořlavé, vysoce hořlavé a hořlavé látky a přípravky</i>	83
<i>Příloha B Katalog činností v bezpečnostních sborech</i>	84
<i>Příloha C Charakteristika krajů</i>	87
<i>Příloha D Jednotné Evropské číslo 112</i>	92
<i>Příloha E Druhy mimořádných událostí</i>	93
<i>Příloha F Investiční výdaje HZS kraje Vysočiny pro rok 2008</i>	95

Přílohy

Příloha A Extrémně hořlavé, vysoce hořlavé a hořlavé látky a přípravky

Extrémně hořlavé, vysoce hořlavé a hořlavé látky a přípravky vymezuje §2 odst. 8 písm. b) až e) zákona č. 157/1998 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých dalších zákonů.

b) oxidující, které při styku s jinými látkami, zejména hořlavými, vyvolávají vysoce exotermní reakci

c) extrémně hořlavé, které v kapalném stavu mají bod vzplanutí nižší než 0°C a bod varu nižší než 35°C nebo které v plynném stavu jsou vznětlivé při styku se vzduchem za normální (pokojové) teploty a normálního (atmosférického) tlaku,

d) vysoce hořlavé, které:

1. se mohou samovolně zahřívat a poté vznítit při styku se vzduchem za normální (pokojové) teploty, normálního (atmosférického) tlaku a bez přívodu energie,
2. se mohou v pevném stavu snadno vznítit po krátkém styku se zápalným zdrojem a po odstranění zápalného zdroje dále hoří nebo doutnají,
3. mají v kapalném stavu bod vzplanutí nižší než 21°C a nejsou extrémně hořlavé,
4. při styku s vodou nebo vlhkým vzduchem uvolňují vysoce hořlavé plyny v množství nejméně 1 litr . kg⁻¹ . hod⁻¹

e) hořlavé, které mají bod vzplanutí v rozmezí od 21°C do 55°C,

Příloha B Nařízení vlády č. 104/2005 Sb., kterým se stanoví katalog činností v bezpečnostních sborech

Hasičský záchranný sbor České republiky

1. tarifní třída - referent

- Zajišťování spojení v operačním a organizačním řízení jednotek požární ochrany.
- Provádění běžné údržby a drobných oprav techniky a provádění podpůrných a doplňkových činností při hasebních a záchranných pracích.

2. tarifní třída - vrchní referent

- Provádění hasebních a záchranných prací při zásahu.
- Řízení vozidel s maximální přípustnou hmotností vyšší než 3500 kilogramů při hasebních a záchranných pracích nebo mimořádných událostech včetně jejich běžné údržby a drobných oprav.

3. tarifní třída - asistent

- Provádění složitých hasebních a záchranných prací při zásahu s využitím odborností získaných v kurzech.

4. tarifní třída - vrchní asistent

- Zajišťování a koordinace hasebních a záchranných prací při zásahu s uplatněním samostatného rozhodování a s odpovědností za celé určené úseky činnosti.
- Výkon odborných činností speciálních služeb působících v jednotkách požární ochrany s přímou odpovědností veliteli jednotky požární ochrany.
- Samostatná operační činnost na operačním a informačním středisku pro část území kraje.

5. tarifní třída - inspektor

- Řízení činnosti družstva, řízení zásahu jednotek požární ochrany a složek integrovaného záchranného systému při řešení mimořádných událostí, zpracovávání dokumentace o zásahu a činnosti družstva, provádění odborné přípravy a zajišťování trvalé akceschopnosti družstva.
- Samostatné zajišťování výkonu odborné činnosti speciálních služeb, výběr věcných prostředků pro zásah jednotek požární ochrany, stanovení postupu jejich použití a vyhodnocování situace včetně vedení příslušné agendy.
- Samostatné zajišťování výkonu odborné činnosti na příslušném úseku v oblasti státního požárního dozoru a požární prevence nebo ochrany obyvatelstva nebo integrovaného záchranného systému nebo krizového plánování a příprav nebo civilního nouzového plánování včetně zpracování a vedení odborné agendy na uvedených úsecích.
- Samostatná operační činnost na operačním a informačním středisku s územně vymezenou působností vyššího stupně a na republikovém operačním a informačním středisku.
- Zkoušení, ověřování a porovnávání parametrů nových technických prostředků pro oblast požární ochrany a likvidace následků mimořádných událostí.

6. tarifní třída - vrchní inspektor

- Zajišťování akceschopnosti, výběru a využití nejsložitějších technických prostředků při složitých zásazích, havarijních a vyprošťovacích pracích, zpracovávání metodiky provozu technických prostředků.
- Řízení činnosti čety, řízení rozsáhlejších zásahů jednotek požární ochrany při řešení mimořádných událostí včetně zajišťování odborné přípravy a trvalé akceschopnosti čety.
- Řízení a zabezpečování činnosti požární stanice v obci, řízení zásahů jednotek požární ochrany.
- Komplexní zajišťování odborné činnosti na úseku státního požárního dozoru a požární prevence nebo ochrany obyvatelstva nebo integrovaného záchranného systému nebo krizového plánování a příprav nebo civilního nouzového plánování nebo speciálních služeb.
- Činnost s rozhodovací pravomocí na územním operačním a informačním středisku.
- Samostatné řešení úkolů požárně technického zkušebnictví a složitých analytických a hodnotitelských úkolů v oblasti technických prostředků pro oblast požární ochrany a likvidace následků mimořádných událostí. Posuzování shody výrobků a certifikací.
- Zjišťování příčin požárů a mimořádných událostí zkušebními a znaleckými metodami a provádění speciálního odběru vzorků.

7. tarifní třída - komisař

- Komplexní zajišťování činnosti požární stanice s plněním úkolů státní správy ve správním obvodu obce s rozšířenou působností, organizování odborné přípravy jednotek požární ochrany, řízení rozsáhlejších zásahů jednotek požární ochrany, analýza stavu technických opatření v hasebním obvodu stanice.
- Řízení a koordinace v územním orgánu kraje nebo výkon odborných a metodických činností na úseku státního požárního dozoru a požární prevence nebo ochrany obyvatelstva nebo integrovaného záchranného systému nebo krizového plánování a příprav nebo civilního nouzového plánování nebo speciálních služeb v krajské nebo republikové působnosti nebo zajišťování požárně technických expertíz.
- Samostatná rozhodovací činnost na operačním a informačním středisku s územně vymezenou působností vyššího stupně.
- Komplexní hodnocení složitých analytických úkolů v oblasti technických prostředků pro oblast požární ochrany a likvidace následků mimořádných událostí. Zajišťování odborných vyšetřovacích, expertizních a znaleckých činností v oboru zjišťování příčin vzniku požárů a mimořádných událostí. Zajišťování vysoce specializovaných činností v oblasti posuzování shody výrobků a certifikací.
- Samostatné komplexní zajišťování specializovaných odborných činností na úseku státního požárního dozoru a požární prevence nebo ochrany obyvatelstva nebo integrovaného záchranného systému nebo krizového plánování a příprav nebo civilního nouzového plánování nebo speciálních služeb.
- Řízení jednotek požární ochrany při řešení rozsáhlých a složitých zásahů při likvidaci velkých požárů, živelních pohrom, hromadných havárií a dalších mimořádných událostí, koordinace společných zásahů jednotek požární ochrany se složkami v integrovaném záchranném systému.

8. tarifní třída - vrchní komisař

- Koordinace výkonu státního požárního dozoru a požární prevence nebo ochrany obyvatelstva nebo integrovaného záchranného systému nebo krizového plánování a příprav anebo civilního nouzového plánování, řízení a koordinace odborných a metodických činností na uvedených úsecích s územně vymezenou působností.
- Samostatné tvůrčí řešení nejsložitějších specializovaných a expertizních úkolů v jednotlivých oborech činnosti na úseku státního požárního dozoru a požární prevence nebo ochrany obyvatelstva nebo integrovaného záchranného systému nebo krizového plánování a příprav nebo civilního nouzového plánování nebo speciálních služeb v republikové působnosti.
- Samostatné provádění metodického odborného dohledu, usměrňování výkonu služby, příprava a tvorba normativních aktů a řídicích rozhodnutí pro Hasičský záchranný sbor České republiky v krajské nebo republikové působnosti.
- Samostatné tvůrčí řešení náročných a složitých analytických a metodických úkolů ve specializovaných oborech hasičského záchranného sboru.
- Samostatná rozhodovací činnost na operačním a informačním středisku s republikovou působností.
- Koordinace vyšetřovacích, expertizních a znaleckých činností v oboru požárně technického zkušebnictví a ochrany obyvatelstva včetně zjišťování příčin vzniku požárů a mimořádných událostí. Stanovování celostátní metodiky v oblasti posuzování shody výrobků a certifikací.
- Koordinace činností v oblasti vzdělávacích, technických a účelových zařízeních zabezpečujících nezbytné podmínky pro výkon služby.
- Řízení, koordinace a stanovování hlavních směrů rozvoje zabezpečení požární ochrany nebo ochrany obyvatelstva nebo integrovaného záchranného systému nebo krizového plánování a příprav nebo civilního nouzového plánování nebo specializovaných činností v oblasti výkonu služby nebo podmínek pro výkon služby, včetně jejich koordinace s orgány veřejné správy v územní působnosti.

9. tarifní třída - rada

- Stanovování hlavních směrů rozvoje hasičského záchranného sboru v oblasti státního požárního dozoru a požární prevence nebo ochrany obyvatelstva nebo integrovaného záchranného systému, nebo krizového plánování a příprav nebo civilního nouzového plánování nebo speciálních služeb.
- Celostátní metodické usměrňování vyšetřovacích expertizních a znaleckých činností v oboru požárně technického zkušebnictví a ochrany obyvatelstva včetně jejich koordinace.
- Stanovování hlavních směrů rozvoje činnosti hasičského záchranného sboru s územně vymezenou působností vyššího stupně.

10. tarifní třída - vrchní rada

- Stanovování koncepce dlouhodobého vývoje výkonu služby v hasičském záchranném sboru.

11. tarifní třída - vrchní státní rada

- Tvorba koncepce dlouhodobého vývoje výkonu služby v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku České republiky.

Komplexní koordinace Hasičského záchranného sboru České republiky

Příloha C Charakteristika krajů

Počet obyvatel

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Středočeský kraj	1 131 404	1 137 748	1 150 128	1 166 537	1 187 032	1 216 772	1 247 533
%	11,09%	11,15%	11,24%	11,36%	11,50%	11,67%	11,87%
Pardubický	506 389	505 193	505 553	506 808	508 921	513 703	516 329
%	4,96%	4,95%	4,94%	4,94%	4,93%	4,93%	4,91%
Vysočina	510 544	510 227	510 000	511 114	512 555	514 387	514 992
%	5,00%	5,00%	4,98%	4,98%	4,97%	4,93%	4,90%
Ústecký	819 851	820 619	822 977	823 193	825 523	834 283	836 198
%	8,04%	8,04%	8,04%	8,02%	8,00%	8,00%	7,96%
Celkem ČR	10 201 651	10 206 923	10 234 092	10 266 646	10 322 689	10 429 692	10 506 813

Zdroj: ČSÚ

Počet mimořádných událostí

	Pardubický	Vysočina	Středočeský	Ústecký	ČR
2005	4 602	6 128	11 143	8 568	96 833
2006	5 504	6 858	12 452	8 601	108 797
2007	5 370	6 417	13 707	8 912	115 850
2008	5 207	6 004	12 748	7 804	102 625
2009	5 037	6 086	13 330	8 394	105 514

Zdroj: MV-generální ředitelství HZS ČR. *Statistická ročenka 1999-2009*. [online]. Dostupné z WWW<<http://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-rocenky-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>>.

Pardubický kraj (rozpočet)*(v tis. Kč)*

	2005	2006	2007	2008	2009
Příjmy celkem	54 029	58 526	61 976	66 083	56 582
Nedaňové, kapitálové příjmy a přijaté transfery	1 993	6 243	4 459	7 484	757
Příjmy z pojistného na SZ a politiku zaměstnanosti	52 036	52 283	57 517	58 599	55 825
Výdaje celkem	309 263	321 884	338 981	387 068	333 936
A) Běžné výdaje	254 322	260 187	271 585	290 204	306 185
Ostatní provozní výdaje	31 202	29 342	19 993	31 807	45 914
Platy příslušníků a OZ, ostatní platby za provedeno práci	160 317	166 320	180 110	185 883	190 599
Povinné pojistné na soc. zabezpečení a zdrav. pojištění	56 567	58 204	62 104	63 938	63 727
Převod FKSP	3 118	3 255	3 519	3 637	3 733
Sociální dávky	3 118	3 066	5 859	4 939	2 212
B) Výdaje programového financování	54 941	61 697	67 396	96 864	27 751
Investiční výdaje	43 877	42 292	49 018	80 794	27 491
Neinvestiční výdaje vázané k IP	11 064	19 405	18 378	16 070	260

Zdroj: Roční zpráva o stavu požární ochrany v Pardubickém kraji za rok 2005 – 2009.

Kraj Vysočina (rozpočet)*(v tis. Kč)*

	2005	2006	2007	2008	2009
Příjmy celkem	-	87 507	83 734	85 184	83 708
Nedaňové příjmy a přijaté neinvestiční transfery	-	12 638	3 769	4 033	5 249
Příjmy z pojistného na SZ a politiku zaměstnanosti	-	68 719	75 286	76 318	74 088
Přijaté investiční transfery a kapitálové příjmy	-	6 149	4 679	4 832	4 370
Výdaje celkem	418 267	418 228	442 480	480 851	451 426
A) Běžné výdaje	331 897	344 585	367 447	382 069	404 519
Ostatní provozní výdaje	36 348	41 629	36 286	42 521	60 840
Platy příslušníků a OZ, ostatní platby za provedeno práci	210 849	217 892	238 673	242 049	251 885
Povinné pojistné na soc. zabezpečení a zdrav. pojištění	73 135	76 021	82 435	83 167	84 105
Převod FKSP	4 086	4 247	4 798	4 713	4 917
Sociální dávky	7 479	4 796	5 255	9 619	2 772
B) Výdaje programového financování	86 370	73 643	75 033	98 782	46 907
Investiční výdaje	66 541	49 161	53 303	81 320	46 888
Neinvestiční výdaje vázané k IP	19 829	24 482	21 730	17 462	19

Zdroj: Roční zpráva o stavu požární ochrany v kraji Vysočina za rok 2005 – 2009.

Středočeský kraj (rozpočet)*(v tis. Kč)*

	2005	2006	2007	2008	2009
Příjmy celkem	142 684	184 873	166 969	156 312	141 372
Nedaňové příjmy a přijaté neinvestiční transfery	12 924	54 273	21 982	12 867	1 661
Příjmy z pojistného na SZ a politiku zaměstnanosti	129 760	130 600	144 987	143 445	139 711
Výdaje celkem	755 389	811 135	846 629	858 975	868 511
A) Běžné výdaje	652 748	668 486	714 699	747 545	797 050
Ostatní provozní výdaje	83 306	82 787	76 013	98 852	131 838
Platy příslušníků a OZ, ostatní platby za provedeno práci	412 086	424 278	459 646	468 945	482 870
Povinné pojistné na soc. zabezpečení a zdrav. pojištění	141 746	145 604	158 948	159 476	161 820
Převod FKSP	7 983	8 263	8 931	9 131	9 416
Sociální dávky	7 627	7 554	11 161	11 141	11 106
B) Výdaje programového financování	102 641	142 649	131 930	111 430	71 461
Investiční výdaje	102 641	142 649	131 930	111 404	71 431
Neinvestiční výdaje vázané k IP	-	-	-	26	30

Zdroj: Roční zpráva o stavu požární ochrany ve Středočeském kraji za rok 2005 – 2009.

Ústecký kraj (rozpočet)

(v tis. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009
Příjmy celkem	108 647	110 396	115 317	115 237	106 171
Nedaňové, kapitálové a přijaté transfery	19 406	17 798	14 697	10 814	6 847
Příjmy z pojistného	89 241	92 598	100 620	104 423	99 324
Výdaje celkem	499 579	546 063	590 857	609 724	595 162
A) Běžné výdaje	437 769	452 302	493 025	511 894	542 482
Ostatní provozní výdaje	48 122	49 334	48 576	52 284	78 315
Platy příslušníků a OZ, ostatní platby za provedeno práci	280 910	292 433	323 100	330 486	339 052
Povinné pojistné na soc. zabezpečení a zdrav. pojištění	97 175	100 661	110 727	113 375	113 147
Převod FKSP	5 422	5 672	6 262	6 414	6 579
Sociální dávky	6 140	4 202	4 360	9 335	5 389
B) Výdaje programového financování	61 810	93 761	97 832	97 830	52 680
Investiční výdaje	37 122	65 796	97 238	97 378	52 263
Neinvestiční výdaje vázané k IP	24 688	27 965	594	452	417

Zdroj: Roční zpráva o stavu požární ochrany v Ústeckém kraji za rok 2005 – 2009.

Příloha D Jednotné Evropské číslo 112

	Jednotné evropské číslo 112 funguje spolu s dříve zavedenými národními čísly	Jednotné evropské číslo 112 funguje jako jediné tísňové číslo	Příjemci hovorů		
			policie/hasičský sbor	orgány civilní ochrany	speciální státní organizace
Belgie	X		X		
Bulharsko	X				X
ČR	X		X		
Dánsko		X	X		
Estonsko		X	X		
Finsko		X			X
Francie	X		X		
Irsko	X		X		
Itálie	X		X		
Kypr	X		X		
Litva		X	X		
Lotyšsko	X		X		
Lucembursko		X		X	
Maďarsko	X		X		
Malta	X		X		
Německo	X		X		
Nizozemsko		X	X		
Polsko		X	X		
Portugalsko	X		X		
Rakousko	X		X		
Řecko	X		X		
Rumunsku		X			X
Slovensko	X			X	
Slovinsko		X	X		
Španělsko	X		X		
Švédsko		X			

Zdroj: *V Bruselu schválen Evropský den 112* [online]. 2010 [cit. 2010-04-22]. Hzscr. Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/v-bruselu-schvalen-evropsky-den-112.aspx>>.

Příloha E Druhy mimořádných událostí

Požár – požární zásah na každé nežádoucí hoření, při kterém došlo k usmrcení či zranění osob nebo zvířat anebo ke škodám na materiálních hodnotách. Za požár se považuje i nežádoucí hoření, při kterém byly osoby, zvířata nebo materiální hodnoty nebo životní prostředí bezprostředně ohroženy.

Dopravní nehoda – zásah jednotky PO u mimořádné události v dopravě – kolize dopravních prostředků, která vyžaduje provedení záchranných vyprošťovacích prací nebo likvidaci následků dopravní nehody. Pokud by v činnosti jednotky PO převládaly jiné činnosti, např. z důvodu úniku nebezpečné látky do životního prostředí, klasifikuje se tento zásah podle převažujícího charakteru. Zásah na dopravní nehodu s následným požárem se posuzuje jako požár. Za dopravní nehodu je považován i zásah, kdy jednotky PO pouze dopravní prostředek vyprošťovaly z prostorů mimo komunikace (odtažení vraků, vozidlo sjeté mimo komunikaci apod.), odstraňovaly pouze drobné následky dopravní nehody (očistění komunikace nebo odstranění úniků látek – provozních náplní vozidel apod.). Za rok 1995 zemřelo (na milion obyvatel) v České republice 154 osob, což je srovnatelné s Bulharskem, Estonskem a naopak výrazně vyšší s porovnáním s Finskem (79) nebo Nizozemskem(58).³⁸ Za rok 2009 tato hodnota klesla až na 84 lidí, což je nejmíň za posledních 20 let.

Živelní pohroma – zásah jednotky PO z důvodu mimořádné události následkem škodlivě působících sil a jevů vyvolaných plošně přírodními vlivy, které ohrožují životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí - povodně, záplavy, deště, vlivem sněhu, námrazy, větrné smrště, sesuvu půdy, zemětřesení apod. (spojeny s vyhlášením stavu nebezpečí, stupně povodňové aktivity apod.), při nichž jednotky PO provádějí záchranné a likvidační práce.

Únik nebezpečné chemické látky – zásah jednotky PO u mimořádné události spojené s nežádoucím uvolněním nebezpečných chemických látek včetně ropných produktů (během výroby, dopravy nebo manipulace) a ostatních látek. Zásah jednotek PO je veden k omezení nebo snížení rizika nekontrolovaného úniku hořlavých, výbušných, žíravých, jedovatých, zdraví škodlivých, radioaktivních a jiných nebezpečných látek, ropných produktů případně ostatních látek do životního prostředí (zemní plyn, kyseliny a jejich soli, louhy, čpavek apod.) včetně závažných havárií dle § 2 zákona o prevenci závažných havárií.

³⁸ European Conference of Ministers of Transport. *Statistical report on road accidents*. 1. vyd., Paris: European Conference of Ministers of Transport, 2000. 82 s. ISBN 92-821-0254-8

Únik ropného produktu (olejová havárie) – zásah jednotky PO u mimořádné události s únikem výhradně ropných produktů (benzinů, nafty nebo oleje). Úniky těchto látek z provozních náplní vozidel následkem dopravní nehody jsou klasifikovány jako dopravní nehoda“.

Technická havárie – zásah jednotky PO k odstranění nebezpečí nebo nebezpečných stavů velkého rozsahu či značných následků na zdraví osob, zvířat či majetku (mimo živelní pohromu), např. destrukce objektu.

Technická pomoc – zásah jednotky PO k odstranění nebezpečí nebo nebezpečných stavů menšího rozsahu mimo technologickou pomoc a dopravní nehodu, např.: vyproštění osob z výtahu, nouzové otevření bytu, odstranění překážek z komunikací i jiných prostor, otevírání uzamčených prostorů, likvidace spadlých stromů, elektrických vodičů apod..

Technologická pomoc – zásah jednotky PO vedoucí k odstranění nebezpečí nebo nebezpečných stavů v technologickém provozu podniků.

Ostatní pomoc – zásah jednotky PO, který nelze definovat jako technickou havárii, technickou nebo technologickou pomoc, např. odvoz nebo převoz pacienta či lékaře, monitoring vodních toků, kontrola sjízdnosti komunikací (kromě živelní pohromy) apod. i na vyžádání jiné služby (přímo i nepřímo poskytnutá pomoc).

Radiační havárie a nehoda – zásah jednotky PO u mimořádné události spojené s nepřipustným uvolněním radioaktivních látek nebo ionizujícího záření (definice viz § 2 zákona č. 18/1997 Sb. a § 5 vyhlášky č. 318/2002 Sb.).

Ostatní mimořádná událost – zásah jednotky PO u jiné mimořádné události, např. epidemie nebo nákaza, zajištění podezřelých zásilek, a také všechny zásahy u událostí, které nelze klasifikovat předchozími druhy zásahů jednotek PO.

Planý poplach – zásah jednotky PO vyvolaný z důvodu ohlášení požáru nebo jiné mimořádné události jednotce PO, která se nepotvrdila.³⁹

³⁹ MV-generální ředitelství HZS ČR. *Statistická ročenka 1999-2009*. [online]. Dostupné z WWW<<http://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-rocenky-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>>.

Příloha F Investiční výdaje HZS kraje Vysočiny pro rok 2008

Číslo akce	Název akce	Skutečnost k 31. 12. 2008 (v Kč)
8072	Server Oracle	269 159,00
8073	Pořízení switche	273 195,40
8074	Aplikační server	296 310,00
8076	radiostanice Pegas	255 683,40
8232	PU - vybavení jednotek HZS ICT	184 450,00
8254	Telefonní ústředna	164 850,05
8270	Meteostanice pro monitoring hydrometeorologické situace	873 989,60
8182	Meteostanice	174 797,90
8273	Příspěvek - radiostanice Pegas	511 366,80
PODPROGRAM 214211		3 003 802,15
8024	Pacov PS - rekonstrukce střechy, oplocení a vrat garáží	3 481 510,00
8049	Kamenice PS - výstavba	1 050 700,00
8111	Třešť PS - regulace topení	220 685,00
8109	Světlá nad Sázavou PS - změna topného média, rozvody, topné těleso	1 055 828,00
8110	Chotěboř PS - regulace a rekonstrukce topení	559 868,00
8113	Třešť PS - náhradní zdroj	282 138,00
8078	Příspěvek - Ji, Březinovy sady - rek. tech. prac. - dokončení 2. etapy	1 675 255,00
8137	Velká Bíteš PS - výkup pozemků	61 120,00
8138	Velká Bíteš - rekonstrukce kotelny a topení	611 252,00
8080	Příspěvek - Havl.Brod PS - dokončení oplocení areálu Humpolecká 3606	249 009,00
8077	Příspěvek - Havl.Brod PS - rekonstrukce cvičné lezecké věže	150 988,00
8112	Příspěvek Pelhřimov PS, komunikátory, čtečky, klimatizace technologické místnosti	149 456,00
8125	Příspěvek Třebíč PS - výměna vrat garáží	379 366,00
PODPROGRAM 214212		9 927 175,00
8113	Rekonstrukce AZ-30	3 782 200,00
8114	Cisternová automobilová stříkačka	7 576 418,00
8115	Stříhač pedálů	317 190,00
8116	Teleskopický rozpínací válec	294 168,00
8117	Vzduchové zdvihadací vaky	272 734,00
8118	Kanálové ucpávky	52 276,70
8119	Měřicí souprava	484 002,80
8173	Protiplýnový kontejner do 10 t	4 793 697,00
8209	Zásahové vozidlo CAS v tech. provedení hmotnostní třídy S	7 276 848,20
8198	Výšková technika s dostupnou výškou minimálně 25 m	9 282 956,00
8226	PU - vybavení jednotek HZS technikou	2 839 259,65
8237	Cisternová automobilová stříkačka	7 603 134,00
8276	Modernizace brzd OTA GAZ 3049 BOBR	184 450,00
8197	Příspěvek - automatický defibrilátor	941 324,00
8234	Příspěvek - izolační dýchací přístroj přetlakový	249 426,00
8235	Příspěvek - vyšetřovací automobil	559 000,00
8266	Příspěvek - hydraulický stříhací nástroj	159 791,00
8287	Osobní automobil (2 ks)	624 390,00
8322	Osobní automobil	1 074 998,40
8327	Domečky pro požární sport	99 960,00
8350	Nákladní automobil kategorie N1	2 029 930,00
8362	Osobní automobily	596 989,67
PODPROGRAM 214213		51 095 143,42
8007	Třebíč CPS - odsávání výfukových plynů	1 179 441,00
8014	Velká Bíteš - odsávání výfukových plynů	491 708,00
PODPROGRAM 214217		1 671 149,00
5030	Havlíčkův Brod PS Žižkova 993 - regulace otopné soustavy a instalace kondenzačních kotlů	780 452,00
PODPROGRAM 214219		780 452,00
PROGRAM 214210 CELKEM		66 477 721,57
8011	Cisternová automobilová stříkačka (3x)	14 842 722,6
PROGRAM 114233 CELKEM		14 842 722,6
ÚHRN		81 320 444,17

Zdroj: Roční zpráva o stavu požární ochrany v kraji Vysočina za rok 2008